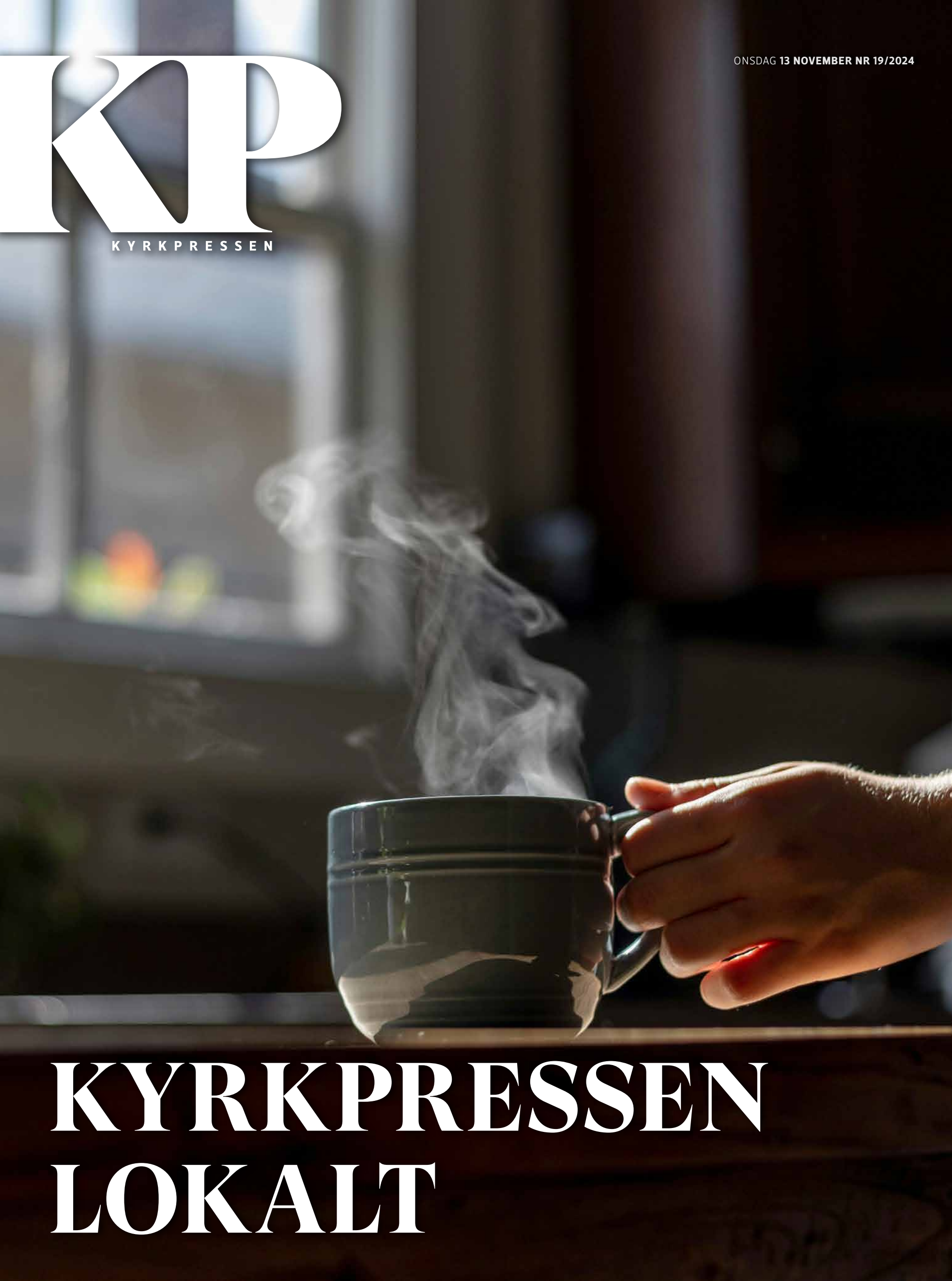

KMP

KYRKPRESSEN

ONSDAG 13 NOVEMBER NR 19/2024

KYRKPRESSEN LOKALT

KYRKPRESSEN LOKALT

Här hittar du artiklar från de olika regionerna i Svenskfinland samt församlingarnas annonsering.

Helsingfors	sid 3
Borgå – Sibbo – Vanda	sid 7
Åboland-Åland	sid 11
Sydösterbotten	sid 15
Korsholm	sid 19
Pedersöre	sid 23
Mellersta Nyland	sid 27

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Brytningstider i S:t Jacobs kyrka

KOLUMN

Karin Salenius
är diakoniarbetare
i Johannes församling.

DET VAR i maj 2002 jag med öppet sinne började som diakonissa i Norra svenska församlingen. Tillsammans med kollegerna, diakonissan Inga-Britt Ekholm och kaplan Päivikki Ahonen som diakonipräst, planerade och fördelade vi arbetet. Redan från början föll det sig naturligt att jag fanns med i Drumsöverksamheten på olika sätt. Jag har under årens lopp fått lära känna Drumsöborna som är stolta över sin ö, sin kyrka och över sitt svenska rum. En

plats på jorden som är viktig, där människor trivs och kan andas frisk luft och höra till ett sammanhang.

S:T JACOBS KYRKA är dessutom lika gammal som jag. Vid mitt 60-årskalas fick jag en dagbok i gåva av min far, där han skrivit ner viktiga händelser som berör mitt liv. År 1958, när jag föddes, skriver han så här i dagboken: "Följande söndag, den 21 september, var biskopen igen i Helsingfors för att förrätta kyrkoinvigning i huvudstadens yttre områden. Då invigdes den svenska kyrksalen i den nya 'arbetscentralen' på Drumsö. [...] Den nya kyrkan

»Den nya kyrkan ansågs vara ett av huvudstadens vackraste och ståtligaste tempel.«

ansågs vara ett av huvudstadens vackraste och ståtligaste tempel. Byggnadskostnaderna hade stigit till 300 miljoner mark. Klocktornet mellan finska och svenska kyrkorna är högt och smäckert och uppbär tre klockor som är gjutna i Gamlakarleby. Deras ton lär ha komponerats av tonsättaren, Drumsöbon Einar Englund."

KYRKKLOCKORNA som ringer in, flaggan som hissas och halas, kyrkbacken med allt liv och leverne, med olika evenemang vid olika tider på året – jag hoppas kyrkan på Drumsö fortsätter välkomna ung som gammal till gemenskap och livsviktiga sammanhang också framöver. "Vi är Guds kyrka, Herrens hus, uppbyggt av levande stenar, där under korsets milda ljus dopet och tron oss förenar. Om vi ock möttes endast två, bygga han vill och bo ändå hos oss med hela sitt välde." (Psalm 165 v. 3 i Psalmboken)

Läs mera om S:t Jacob på sidan 14.

Hallå där Sini Aschan!

Hon är ny församlingsspastor
i Johannes församling.

– **JAGKOMMERATT** jobba främst med ungdomar, besöka skolorna och leva lägerliv på Lekholmen. Men också i vanliga högmässor kan man träffa på mig, särskilt i kvällsmässorna som startar på Drumsö varannan söndag efter årsskiftet.

SINIASCHAN gillar att jobba med människor i alla åldrar och livsskedan, att samtala, dela liv och fira nattvard tillsammans.

Har du en dold talang?

– Jag kan backa en traktor med en släpvagn, ni som testat vet att det inte är så lätt.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM
FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Förutom den söndag vi firar **Kvällsmässa:** 8.12 kl. 18. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan. **MU-mässa:** (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder! **Molnet:** Ett tillfälle för bön varannan torsdag (28.11) kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

Barn, ungdom och familj

Kontakt: barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050-380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, tfn 050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710

Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1-4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0-1-åringar) i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn! **TWEENTISDAG FÖR ÅK 3-7:** Tisdagar kl. 14-17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m.

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Catarina Bär-lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

Barnklubb för 4-8-åringar: Torsdagar, program kl. 17-19, man får stanna till 19.30. Novemberprogram 7.11 rita och måla, 14.11 sällskapsspel, 21.11 pepparkaksbakning, 28.11 lillajulsprogram. Barnpassning för yngre barn från 17-19.30.

Musik

Matteus kyrkokör sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Kören övar tillsammans med Fiona Chow under hösten. Kontakt: 045 101 5360

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4-7 och övar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30-16.15.

Matteus barnkör: övar i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

VOICE-kören övar inför Matteuskyrkans 40-årsjubileum: Östra Helsingfors svängigaste kör övar 6 gånger inför Matteuskyrkans jubileumskonsert i februari:

21.11, 4.12 (OBS onsdag), 19.12, 9.1, 23.1 och 6.2. Övningarna börjar kl. 18:30.

Nya sångare välkomna i alla körer!

Gemenskap

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10-14)

Matteus Afterwork varje torsdag: Middag för tre euro och möjlighet till några timmars gratis barnklubb. Matteus församling erbjuder en trevlig kväll då du både slipper laga middag och dessutom kan få några timmar egen tid – antingen för att utträtta egna ärenden eller så kan du delta Matteus kvällsprogram för vuxna. Middagen börjar kl. 17, programmet 18 eller 18.30.

Stickklubben: Handarbete med kaffe, bulla och trevliga samtal. Vi träffas jämna veckor kl. 11-13. Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: I höst läser och samtalar Bokmalarna utgående från Livets vatten av Maria Küchen. Var tredje måndag kl. 14-15.30 i Matteuskyrkan. Följande träff är 2.12. Kontakt Annica Söderström, 050 568 0085.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 2.12 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kontakt Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: En fredag i månaden i Matteuskyrkan. Fredag 15.11 besöker Olav S. Melin, teolog och tidigare chefredaktör, gruppen med temat "Amos Anderson – en annorlunda mecenat". Välkommen med! Kontakt Peter Andersson 040 533 6185

Keramikkurs: Lördag 23.11 kl. 10 kan du komma och pröva på keramik tillsammans med keramikartesan Marika Salomaa. Max 10 personer. Anmälan till Matteus kansli (matteus.fors@evl.fi) – till ett eller fler tillfällen. 10€ materialavgift/gång.

Missa inte! Bibelstudium med Stefan

Djupsjöbacka: Torsdag 21.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Novemberträffens tema är Kristus i Gamla testamentet. Mera info på hemsidan eller Matteus kansli.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11-13.

Följ oss på Facebook och Instagram för våra senaste uppdateringar samt bilder och gemenskap i vardagen @matteus-forsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050-380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Kansliet: Kansliet är öppet vardagar kl. 10-14, telefontid ti och to kl. 10-14, 09 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Projektkören Matteus Voice gör 80-talsmusik

Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus Voice kören för dig! Kören jobbar med pop- och rocklåtar på projektbasis, med en konsert som avslutning **Lördagen den 8 februari**. Temat för konserten är 1980-talet.

Övningar i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3: Tors 21.11, ons 4.12, tors 19.12, tors 9.1, tors 23.1, tors 6.2 kl. 18.30-20.30.

Kontakt/körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Alla intresserade sångare välkomna! Inga förhandskunskaper krävs.

Matteuskyrkan fyller 40 år i februari 2025, och Matteus Voice-kören deltar i firandet!

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 17.11, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 17.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Furahakören medverkar och firar sitt 50-årsjubileum.

Söndag 17.11, mässa: kl. 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr. Passionäerna medverkar.

Tisdag 19.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 19.11, andakt: kl 17.30 i Drumsö seniorhus.

Onsdag 20.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 20.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 24.11, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 24.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Schola Sancti Ioannis medverkar.

Missa inte! 24.11, ljusmässa: kl. 18 i Tomaskyrkan. Tomas vokalensemble medverkar.

Tisdag 26.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 27.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 27.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan. Emilia Tikkala är kantor och sjunger kantaten O Gottes Stadt av Dietrich Buxtehude.

Gemenskap

Manskraft: lördag 16.11 kl. 11-13 i Johannes vardagsrum. Anmäl dig senast 14.11 till attend@uwe.fi.

Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30-18. Lunch kl. 11-13, liten andakt kl. 14.45, program kl. 13.30: 19.11: Stillhetens yogas stolövning med Maria Repo-Rostedt. 26.11: Sören Lillkung: Etik och pengar + lite sång.

Diakoniträff: 21.11 kl. 12-13.30 i S:t Jacobs kyrka.

Så skört är livet: måndag 25.11 kl. 18.30 i Johannes vardagsrum. Broderibilder, dikter och pianoimprovisation kring temat sorg med Åsa Hansson och Anna Brummer. Läs mera på vår hemsida: johannesforsamling.fi/johannes

Träffpunkt: torsdag 28.11 kl. 14 i Högbergssalen. Adventspyssel med Patrick Sundberg.

Family fun: onsdag 27.11 kl. 17-19 i Jo-

JOHANNES Välgörenhetsbasar

Reservera bord inför basar!

Vill du sälja produkter på vår välgörenhetsbasar med lunch i Högbergssalen den **30.11 kl. 11–15**? Ett bord kostar 25 euro att hyra. Dessutom kommer vi att ha ett försäljningsbord för matvaror och ett för bakverk, dit du kan hämta produkter samma morgon, välförpackade och med innehållsförteckning.

Du kan reservera bord och ställa frågor till Anna Maria Böckerman: annamaria.bockerman@evl.fi 050 380 1869.

MATTEUS Öppet hus

Kravlös lördag med musik och pepparkakor

Öppet hus i Matteuskyrkan för alla åldrar lördagen **23.11 kl. 10–13**. Musiklekl. kl. 10–10.30, julpyssel och pepparkaksbakning, spel och aktiviteter också för äldre barn samvaro och servering. Kravlös lördag, ett lätt sätt att komma och umgås i Matteuskyrkan. Ingen förhandsanmälan behövs.

Ungdomar

Missa inte! Ambient: Ungdomssamling kl. 18.30 i Petruskyrkan varannan fredag. Höstens datum: 15.11, 29.11 och 13.12. Kvällarna bjuder på andakt och varierande program tex. film, matlagning och tävlingar. Följ @petrusyouth_ på instagram för mer info eller kontakta nadine.mabinda@evl.fi. Välkommen med!

Evenemang och kurser

Petra-frukost: kl. 10–12 i Petruskyrkan. En förmiddag för kvinnor i alla åldrar, med frukost och gemenskap. Denna gång berättar Caroline Sandström om "Hur jag formats till den jag är idag". 8€ (student/hemmamamma 5€). Välkommen med!

Fredagscafé i Petruskyrkan: Varje fredag hela hösten kl. 17–19. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam, med familj eller vänner!

Dagscafé: Tis 26.11 kl. 13–14.30 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel. 0503442711.

Missa inte! De vackraste julsångerna: Sjung in julen tillsammans! 30.11 kl. 17 i Äggelby gamla kyrka. 15.12 kl. 15.30 i Petruskyrkan. 16.12 kl. 19 i Munksnäs kyrka.

PETRUS Frukostgemenskap

Petra-frukost med Caroline Sandström

En förmiddag för kvinnor i alla åldrar, med frukost och gemenskap. Denna gång berättar Caroline Sandström om "Hur jag formats till den jag är idag". Tid: **16.11 kl. 10–12**.

Plats: Petruskyrkan. Pris: 8€ (student/hemmamamma 5€). Välkommen med!

Andakt och bön

Förbön och tack: Tvåspråkig förbönsskäll varannan tisdag kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Lovsångskören övar kl. 18. 26.11 Tuomas Anttila.

Petruskyrkan öppen för bön: Varje tisdag kl. 8–9, egen bön (instrumental musik) och 15 min gemensam bön. Var gärna med i bön för församlingen och vår stad även om du inte har möjlighet att komma till kyrkan.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Sjung i kör

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. Två gånger i månaden. fionat-chow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan ti kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkhöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

hannes vardagsrum. Tema: hållbar jul. Risgrynsgröt och julpyssel, som också passar vuxna.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

För familjer och barn

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 10–11 (musiklek kl. 10) i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i S:t Jacobs kyrka.

Musiklekl efter dagis: torsdagar kl. 17.30 i Johannes vardagsrum.

Fritids: för barn i klasserna 3–6. Kom och chill, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats. Fritids i S:t Jacobs kyrka på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 0469217512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och

torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.

Missa inte! Family fun: onsdag 13.11 kl. 17–19 i S:t Jacobs kyrka. Mat, pyssel, andakt och sång. Tema: hållbar jul.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

Information om ungdomsverksamheten finns på johannesungdom.wordpress.com. Instagram: johannesungdom

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Höbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Höbergsg. 12, Högbergssalen, Höbergsg. 10 (vån. 2), Hörnan, Höbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1, Seniorhuset, Norrsvägen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indiagatan 1, utrymmet "Kääntöpaikka", Johannes vardagsrum, Tomaskyrkan, Rönnvägen 16, Mejlans.

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst!

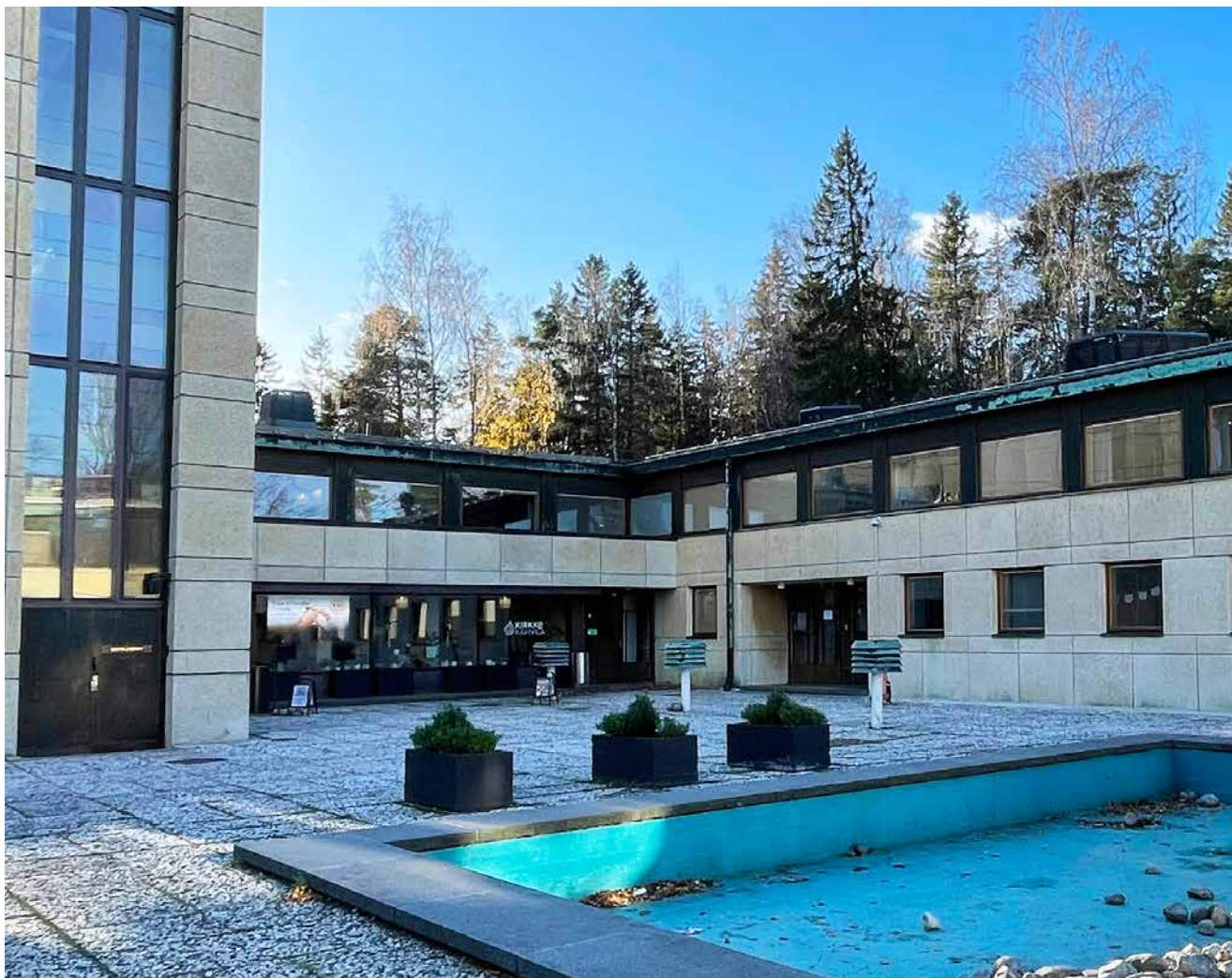
Söndagens högmässor: kl. 10 i Munksnäs kyrka, kyrkkaffe. kl. 12 i Äggelby gamla kyrka, kyrkkaffe. 17.11 Ronny Thylin, Hannes Uunila. 24.11 Ronny Thylin, Mathias Sandell.

Petrus Puls: Söndagar kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en ledigare gudstjänst med mera utrymme för lovsång, bön och bibelundervisning. Kyrkkaffe efteråt, välkommen!

Barnfamiljer

Musiklekl: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5 år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi.

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för mer aktuell info!

Ingången till Johannes församlings nya lokaler på Drumsö sker från den öppna gården, till höger om Lauttasaaren seurakuntas huvudingång samt ingången till caféet. Adressen är fortfarande Kvarnbergsbrinken 1.

Nya tider på Drumsö från och med årsskiftet

Verksamheten fortsätter i mindre utrymmen. Kvällsmässor ordnas flera söndagar i terminen.

TEXT: **NINA ÖSTERHOLM** FOTO: **ULRIKA LINDBLAD** OCH **NINA ÖSTERHOLM**

HELSINGFORS Vid årsskiftet avstår Johannes församling från helheten S:t Jacob på Drumsö – med kyrka, församlingssal och klubblokaler. Det innebär att söndagförmiddagens gudstjänst faller bort, liksom församlingens förfogande över salen och klubbbrummen på andra våningen. Istället får Johannes församling en mindre lokal till sitt förfogande, i den mellersta delen av kyrkokomplexet där den finska församlingen Lauttasaaren seurakunta fortsättningvis verkar, på Kvarnbergsbrinken 1.

– Det finns en liten grupp mycket trogna gudstjänstbesökare på Drumsö, och för dem är naturligtvis förlusten störst,

säger **Henrik Stenbäck**, Drumsöbo och förtroendevald i församlingen.

Själv har han glada barndomsminnen redan från 1960-talets familjefester på första maj med ballonger och sång vid kyrkan.

– Det är en fin kyrka, fönsterglasat i kyrksalen tar in ljuset mycket vackert. Tre av mina barnbarn är döpta i S:t Jacob. Visst är den allmänna förlusten av lokalen betydande. Vi avstår från fina utrymmen som också hyrs ut till andra aktiviteter på Drumsö.

Henrik Stenbäck hoppas ändå att de aktiva och många andra Drumsöbor genast ska hitta de nya lokalerna.

Henrik Stenbäck hoppas alla ska hitta till och trivas i de nya utrymmena som Johannes församling har till förfogande på Drumsö.

– Som beslutsfattare kan jag säga att hyreskostnaderna för nyrenoverade S:t Jacob höjdes så kraftigt att det i praktiken inte fanns andra alternativ än att avstå från helheten. Nu gäller det att göra det bästa av förändringen. Kyrkan på Drumsö borde bli ett viktigt svenskt rum – för alla åldrar.

Verksamheten fortsätter

De nya lokalerna på cirka 140 kvadrat består i praktiken av tre rum.

– Finska församlingen välkomnar oss och målet är att vi också ska kunna utnyttja de mångsidiga lokaler som finns i byggnaden, såsom gymnastiksalen och bastun. Det här öppnar även fina möjligheter för samarbete över språkgränsen, till exempel i fråga om det lunchcafé som fungerar i samma komplex, säger kyrkoherde **Johan Westerlund**.

Barn och familjearbetet har planerats fortsätta utan förändringar 2025 med Family Fun, fritids och familjecafé

Drumsö: Kommande program

- 8.12 kl. 10** Sammanlyst högmässa med avskedsfest i S:t Jacobs kyrka.
- 15.12 kl. 16** De Vackraste Julsångerna i S:t Jacobs kyrka.
- 24.12 kl. 14** Julbön i S:t Jacobs kyrka.
- 7.1 kl. 13–16** Fritids: Öppet mån, tis varje vecka i nya utrymmen.
- 9.1 kl. 9.30–11.30** Familjecafé varje torsdag i nya utrymmen.
- 12.1 kl. 18** Vårterminens första kvällsmässa i Drumsö kyrka.
- 16.1 kl. 13–14.30** Vårterminens första diakoniträff (torsdag, udda veckor) i nya utrymmen.
- 12.2** Family Fun i nya utrymmen.

S:t Jacobs kyrksal kommer inte att vara i Johannes församlings användning efter årsskiftet.

i nya utrymmen. Också barnkören fortsätter öva som förut.

– S:t Jacobskören fortsätter också, men övningsplatsen är fortfarande oklar, säger kantor **Eva Henricson**.

Diakoniträffen under ledning av **Karin Salenius** fortsätter träffas, men i nya utrymmen. För diakoniarbete Karin Salenius blev verksamheten på Drumsö en naturlig inkörsport till församlingen när hon började som diakoniarbete 2002.

– Jag lärde känna Drumsöborna som trygga, spontana människor. S:t Jacobs kyrka var verkligen ”kyrkan mitt på ön”, som med sitt läge och sina fastigheter öppnat olika klubbar och ett rikt gudstjänstliv som berört många på olika sätt och fört viktiga traditioner vidare.

Hon är glad över att diakoniträffen kan fortsätta samlas också nästa år.

– Med anledning av flytten får jag nu ta del av många härliga berättelser och minnen från S:t Jacob, Kaktusknoppen och andra olika klubbar, skogsmulleverksamhet och sportgrupper. Församlingens minns också S:t Jacobs som sin konfirmations-, vigsel och julkyrka. De har alltid varit stolta och glada över sitt svenska rum. En plats för många möten.

Eftermiddagsverksamheten i Barnavårdsföreningens regi, liksom andra hyresgäster i huset, fortsätter som förut under vårterminen.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Vill du få hjälp med sorgen?

En grupp i sorgbearbetning startar i Vanda, på församlingsmedlemmarnas önskemål. – Målet är att man ska kunna försonas med sig själv och relationen, säger Susann Stenberg.

TEXT: REBECCA PETERSSON

VANDA I januari startar en kurs i sorgbearbetning i Vanda svenska församling. Susann Stenberg, diakon i Borgå svenska domkyrkoförsamling, kommer att leda kursen. Susann har gått en utbildning i sorgbearbetning vid Svenska institutet för sorgbearbetning, men hon har också egna erfarenheter av sorg. Som 14-åring förlorade hon sin bror i en trafikolycka. Sex år senare dog hennes mamma. Det här har Susann tidigare blivit intervjuad om i Kyrkpressen.

– Det är de här erfarenheterna som är drivkraften. För omkring 30 år sedan då jag var med om mina sorger, då upplevde jag att jag inte fick hjälp någonstans ifrån. Då jag senare gick i sorgbearbetning själv insåg jag hur kraftfull metoden är. Jag ville dela med mig av den.

Kursen i sorgbearbetning tar avstamp i det konkreta. Man börjar med att se på sorg, hur vi påverkas av våra förluster och hur vi hanterar sorg i vår kultur. Sen gör var och en ett eget förlustdiagram, och så småningom väljer man ut en relation som man vill bearbeta.

– Allt det här gör man för sig själv. Målet är att man ska kunna försonas med sig själv och med relationen.

”Vi kommenterar inte vad någon sagt”

Det finns samtidigt en poäng med att ses i grupp. Man delar så lite eller mycket man vill, men man får lägga ord på sin egen verklighet inför andra.

– Vi diskuterar eller kommenterar inte det som delas i gruppen. Poängen är att när du säger vad du varit med om högt inför andra, då startar en process och en läkning. Det här är min upplevelse och sanning, och någon tar emot den.

Man kan gå kursen i sorgbearbetning både om man förlorat någon i ett dödsfall eller om man erfart någon annan typ av förlust, till exempel en skilsmässa. Man kan bearbeta en sorg man nyligen mött, eller sådant som hänt för länge sen, men det är viktigt att man inte har akut sorg. Alltså att förlusten skett riktigt nyligen.

– Det är ju olika för olika människor, men när man är mitt inne i alla känslor kan det vara svårt att bearbeta på det här sättet. Om man är osäker kan man kontakta mig så funderar vi på om det är läge att gå kursen eller att vän- ta, säger Susann.

Susann Stenberg håller kurs i Vanda efter årsskiftet. Alla som känner att de behöver lite hjälp med sorgen är välkomna med

FOTO: PRIVAT

Vad är det bästa som kan hända om man går en kurs i sorgbearbetning, vad kan man hoppas på?

– Man kan hoppas på att försonas med sig själv och det man varit med om. Att åltandet och smärtan försvinner. Det ger i sin tur ofta mer energi, livslust och livskvalitet.

Vem kan delta i kursen i sorgbearbetning?

– Alla som har upplevt en förlust och som känner att det är något som är obearbetat. Man måste inte bearbeta alla förluster i livet, men det kan vara bra att bearbeta de som stör ens livskvalitet.

Kursen ordnas i församlingens regi. Behöver man vara troende för att komma med?

– Nej. Vi frågar inte efter det på något sätt. Alla som vill vara med har möjlighet att delta. Människor i olika åldrar och med olika slags förluster, alla ryms med.

Kurs i sorgbearbetning

För mer info om kursen, se Vanda svenska församlings webbplats. Välj ”Kom med” och ”Sorgbearbetning”.

Anmälan till diakon Heidi Salminen, e-post: heidi.salminen@evl.fi, tfn 0503301828

Kursen startar den 14 januari 2025, klockan 17. Gruppen träffas en gång i veckan, åtta gånger, och går igenom programmet för sorgbearbetning som utvecklats vid The Grief Recovery Institute i USA.

För närmare information om kursens innehåll: Susann Stenberg. I första hand per e-post: susann.stenberg@evl.fi

DOMPROSTERIET

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 17.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Jakobsson, Lindgård, Hätönen, Denice Sjöströms gudstjänstgrupp
Sö 24.11 kl. 10 Gudstjänst i Kullo bykyrka: Smeds, Hätönen
Sö 24.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Apostolidou, Smeds, Söderström. Ingolf Lindéns gudstjänstgrupp
Sö 24.11 kl. 16 International Sunday: Festsalen, Lundag.5

MUSIK

Lö 16.11 kl. 18 Bliv hos oss – välgörenhetskonsert Domkyrkan med biskop Bo-Göran Åstrand: Medverkande: Schola Borgoensis, sång, Teppo Salakka saxofon och kontra altklarinet. Andakt biskop Bo-Göran Åstrand. Kollekt för Kyrkans diakonifond.

On 20.11 kl. 19 Konsert i Borgå domkyrka, Misa Criolla: Borgå kammarkör, dir. Eric-Olof Söderström, Vokalensemblen Luminatum, dir. Sakari Ylivuori, Fritt inträde, program 15€ /10€.

Fr 22.11 kl. 19. Konsert i Domkyrkan: oratorium Klot av liv, uruppförandet av tonsättare Carita Holmström. Svenska Oratoriekören. Martina Roos, berättare. Robin Turunen, baryton. Granhultskören. Martina Brunell, körinstudering. Oratoriekören i Helsingfors, Håkan Wikman, körinstudering. Wegelius Sinfonietta, Ruut Kiiski, kapellmästare. Fritt inträde. Programblad 20 €.

Sö 24.11 kl. 19 Konserten "Tillhörighet" i Domkyrkan: Damkören Lux Aurea från Sibbo dirigent Martin Segerstråle med recitation av Alma Pöysti.

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

Sö 17.11 kl. 10 Emsalö kapell: Lindgård, Hätönen
On 20.11 kl. 18 Söderveckoski: Hemgården, Smeds, Stenberg, Tollander. Lotteri, försäljning, kaffe
Fr 29.11 kl. 18.30 St Olofs kapell, Pellinge: Apostolidou, Hätönen

GRUPPER

Må 18.11 & 25.11 kl. 10 Motion och Promenad för missionen: träff vid gångbrons östra sida.
Ti 19.11 & 26.11 kl. 12 Andakt och lunch: för pensionärer och arbetssökande, i festsal, Lundag. 5.
On 20.11 kl. 12.30 Mariakretsen: i mötesrum 1, Lundagatan 5.
On 27.11 kl. 18 Samtalsserien i Domkyrkan: Nattens drömmar – Det bortglömda språket.

BORGÅ Musik

Bliv du hos mig – musikandakt

Musikandakt i Borgå domkyrka lördag **16.11 kl. 18:00.** Medverkande: Schola Borgoensis, sång, Teppo Salakka saxofon och kontraaltklarinet. Andakt biskop Bo-Göran Åstrand. Kollekt för Kyrkans diakonifond. Programmet består av visor från Finland och övriga Norden i olika arrangemang, samt sakrala körsånger.

Schola Borgoensis är en sångensemble bestående av kyrkomusiker, kyrkomusikstuderande och erfarna körsångare som grundades inför Borgå stifts resa till Vatikanen i Rom 2024. Teppo Salakka är en mångsidig musiker, dirigent och tonsättare som behärskar många olika instrument och har beviljats titeln musikeråd av republikens president.

VANDA Sorg

Kurs i sorgbearbetning

Sorg är en naturlig reaktion vid en förlust eller en förändring. Förutom dödsfall kan sorg bero på brutna relationer, separationer, livsförändringar som flytt och arbetslöshet, ohälsa, med mera. När man bearbetar sin sorg kan man försonas med sig själv och det skedda, vilket kan ge mer energi, livslust och närvaro i livet.

Den **14.1.25 kl. 17** startar en kurs i sorgbearbetning som består av åtta träffar i Dickursby kyrka på Stationsvägen 12a, Vanda. Anmälan till diakon Heidi Salminen, e-post: heidi.salminen@evl.fi.

BORGÅ Mission

Välkommen på julfest!

Välkommen till Missionens julfest **12.12 kl. 17!** Plats: Festsalen, Församlingshemmet på Lundagatan 5. Vi äter julmat och njuter av program, sjunger de vackraste julsångerna och tar del av trevlig gemenskap. Festtal av Erik Vikström på temat "Orsaker att fira".

På menyn står fisk, sallader, jullådor, skinka. Efter rätt kaffe/te med kaka. Pris: 10 €, kontant eller kortbetalning. Anmäl dig senast **måndag 2.12** till Susi via e-post: susann.stenberg@evl.fi eller telefon 0405286577.

To 28.11 kl. 14.30 Kräkökretsen: Sjötorp, Kräkö.

To 28.11 kl. 17 Missions- och bibelkväll: Tema: Mission förr och nu. Kerstin och Erik berättar också om sitt besök i Tanzania.

BARN OCH FAMILJ

To 21.11 & 28.11 kl. 9-11.45 Familjeträff: i Domprostgården, för barn tillsammans med någon vuxen, lek, sång & samvaro.

BORGÅ Samtal

Ett bortglömt språk

Nattens drömmar – Det bortglömda språket är en del av samtalsserien i Domkyrkan. **Onsdagen den 27.11 kl. 18:00** möter vi prosten Virva Nyback i Borgå domkyrka och får veta mera om drömmarnas funktion.

Virva Nyback, en erfaren lärare i drömgruppsarbete, symboldramaterapeut och präst, har arbetat med drömmar i cirka 40 år. Virva kommer att berätta om drömmars betydelse i våra liv. Missa inte chansen att utforska detta fascinerande ämne och kanske börja förstå dina egna drömmar bättre!

Ti 26.11 kl. 13–18.30 Lilla julstigen: i Borgå domkyrka. Vi får se och höra om den första julens händelser med Anita Strömfors och Brenda Serralde. Anmäl er till anita.stromfors@evl.fi via e-post under tiden 4–22.11 genom att skriva hur många ni är som kommer samt önskemål på ungefär vilket klockslag ni vill komma.

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på: www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 17.11 kl. 12 Radierad högmässa: Sibbo kyrka. Sänds i Yle Vega kl. 13.

Sö 17.11 kl. 13.15 Missionslunch: Kyrkoby församlingshem. Britt-Helen Lindman från FMS berättar om Miljöbanken som är ett av församlingens stödbjekt.

On 20.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 20.11 kl. 12 Åttaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem. Lunch för daglediga.

On 20.11 kl. 18 Bibelsamtalsgrupp: Kyrkoby församlingshem. Med Helena Rönberg.

To 21.11 kl. 13.15 Andakt med nattvard: Dagcentralen i Nickby. Med Katja Korpi.

Lö 23.11 kl. 18 Församlingskväll: Kyrkoby församlingshem.

Sö 24.11 kl. 10 Mässa: Söderkulla kyrka.

Sö 24.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka. Kyrkokören medverkar.

Sö 24.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka. Kort babykyrka med rörelser, musik och sång. I samband med babykyrkan kan man ta hem sin dopfågel.

Må 25.11 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Församlingshemmet.

Ti 26.11 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Steffansson 050 5233 918.

Ti 26.11 kl. 18 Missionsauktion: Bykyrkan Tabor i Box. Guy Strömberg mäklare, Milja Westerlund andakt.

On 27.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Andakt med nattvard.

On 27.11 kl. 13 Äldre i Söderkulla: Servicehuset Linda. Med Katja Korpi.

Ti 3.12 kl. 8–16.30 Adventsutfärd till Hyvinge: Besök bl.a i Hyvinge kyrka, Järnvägsmuseet och Havis ljusfabrik. Busstransport kl. 8.00 Söderkulla, 8.20 Församlingshemmet i Kyrkoby, 8.45 Norra Paipis. Pris 50€, betalas i bussen. Anmälan vid åttaeuroslunchen 20.11 eller senast 27.11 till pastorsexpeditionen må, ti och tor kl. 09–12 tfn 09 239 1005.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

Helsinge kyrka St Lars

Kyrkov.45

Högmässa: sö 17.11 kl. 10. Kristian Willis och Anders Ekberg.

Kvällsmässa: sö 17.11 kl. 18–19. Talare Robin Bergström, hjälpledare.

Högmässa: sö 24.11 kl. 10. Eva Ahl-Waris och Anders Ekberg.

Dickursby kyrka

Stationsv.12a

Musiklek: fr 15.11, 22.11 kl. 10–11.

Ungdomskväll: on 20.11, 27.11 kl. 18–20.

Sångstund för alla: on 20.11, 27.11 kl. 18–19.

Seniorcafé: ti 19.11 kl. 13–14.30.

Myrbacka kyrka

Strömfårav.1

Familjecafé: ti 19.11, 26.11 kl. 9.30–11.

Pensionärskrets: ti 19.11 kl. 11.30.

Träffpunkt: ti 26.11 kl. 11.30–13.

Häkansböle kyrka

Häkansbölev.48

Sottungsby-Häkansböle pensionärskrets: to 28.11 kl. 13–14.30.

Övrigt

Sportklubben: varje ti kl. 16.15–17 i Dickursby skola.

ViAnda-kören: övar onsdagar kl. 12–14 på Helsinggård.

Vivandi-kören: övar torsdagar kl. 17–19 på Bygård.

Dickursbykretsen: ons 20.11 kl. 14–16 i Folkhälsanhuset.

Allsång på Folkhälsanhuset: ons 27.11 kl. 14.30–15.30.

International

The Message Club: to 28.11 kl. 14–16 at Tikkurila Church.

Welcome to Sunday Service: with Holy Communion every Sunday at 12pm at Tikkurila church. Fellowship after the service.

KOLUMNEN

GISELA LINDE

Tid att vara människa

”JAG FÅR åtminstone vila.”

Nu har jag hört det många gånger. Det sägs av människor som har det bra; med jobb och nätverk och hem och hela härligheten. Men så däckas de av en fet influensa eller bryter en arm eller måste genomgå en större operation.

”Jag får åtminstone vila.” Brukade vi säga så?

”Det där har jag också hört”, säger folk när jag frågar. ”Nej, så sa man inte förut. Man sa att ’jag får åtminstone vara frisk’.”

Somliga har ingenting alls och känner sig obehövliga och ensamma. Men för mycket gör också välfärden skev. Måste det hända något som vi inte själva kan styra över för att vi ska ”få” backa och göra ingenting tills vi vilat färdigt?

»*”Jag får åtminstone vila.”
Brukade vi säga så?»*

ACCELERATION – att allt går fortare och fortare – är modernitetens kärna, menar den tyske sociologen Hartmut Rosa. I början fick människor mer frihet när den tekniska och sociala utvecklingen tog fart. Fattigdomen minskade och rörligheten ökade. Det blev möjligt att studera, att emigrera, att komma upp sig i världen, att byta liv. Sen dess har tempot ökat. Nu är förändringstakten så snabb att vi har fullt upp med att hinna med. Då naggas friheten i kanterna och det blir svårt att få till både vardagsbalans och djupdyk.

I ALL STRESS finns ett element av rädsla, skriver karmelitbrodern Wilfrid Stinissen i sin bok *Evigheten mitt i tiden* från 1992. Vi är rädda för att inte orka, inte hinna, inte räkna till.

”De flesta av oss har för mycket att göra. Men vi kan aldrig ha för mycket att göra. Det finns alltid tid till det vi har att göra. När Gud ger oss ett uppdrag, skapar han också tid till det. Finns det inte tid, är det inte ett uppdrag som kommer från honom, utan ett arbete vi egenmäktigt tagit på oss, ett arbete som faller utanför hans plan med vårt liv.”

PROVOCERANDE? Ja visst. Alla lever inte i kloster, och texten skrevs för över 30 år sen. Är det ens möjligt att undvika tidsbrist och spretiga åtaganden om man vill leva ett normalt liv idag? Ändå är Stinissens text en skön påminnelse: Det är inte så det ska vara. Det är inte Allra Högsta Chefen som hittat på hetsen eller bedömer oss enligt hur vi klarar den. Den tanken ändrar kanske inte det yttre landskapets topologi, tempo och to do-listor. Men det lugnar mig inombords och gör det ibland lättare att säga ja och nej till rätt saker.

Gisela Linde är vikarierande diakoniarbetare i Jomala församling.

AGRICOLA Kultur

Vid livets gräns – en livsbejakande föreställning

Onsdagen den 20.11 kl. 18.30 ordnas en föreställning i serien Mellan himmel och jord i Lovisa församlingshem.

Vid livets gräns är en livsbejakande föreställning om möten, bemötande och musikens kraft vid en sjukhusavdelning. Föreställningen (45 minuter) åtföljs av diskussion.

Föreställningen innehåller många musiknummer och har regisserats av Jaana Taskinen, verksam vid Q-teatteri i Helsingfors. Anna Brummer spelar rollen som sjukhusmusiker och frilans-skådespelaren Helena Ryti spelar de övriga rollerna.

Anna har i nio år fungerat som frilansande sjukhusmusiker i huvudstadsregionen. Hon har tidigare arbetat som musikleklärare och kyrkomusiker.

För Lutz är kyrkan gemenskap

Om Lutz Held måste välja mellan gudstjänst och bandy så blir det bandy. Men däremellan är han en flitig kyrkobesökare som trivs i gemenskap och med musik.

TEXT: REBECCA PETERSSON

BORGÅ Lutz Held är 52 år och jobbar som köksbiträde. Han är född i Düsseldorf och bodde i Tyskland som barn. Som åttaåring flyttade han till Borgå tillsammans med sin mamma och syster.

Lutz är också en hängiven bandysupporter som är med och hejar fram Akilles så ofta som möjligt, och så brukar han delta i församlingens verksamhet. Han hör till en av dem man ofta kan skymta i kyrkbänken om söndagarna.

– Men då det spelas bandy klockan 13 på söndagarna, då går jag inte i mässan. Då går jag på bandy. Man vill ju vara där i god tid så man hinner ta två korvar och en liten flaska vichy innan matchen. Det är en ritual, säger Lutz Held.

De söndagar då det inte är bandymatch och han är ledig från jobbet, då brukar han däremot gå till kyrkan.

– Jag tycker om att gå på gudstjänst. Det är en liten stund bort från vardagen då man hämtar sig lite från veckan som gått.

Förutom söndagarnas gudstjänster brukar han också sticka sig in till församlingens allsångstunder om somrarna och orgelkvarterna i kyrkan. Musik är en viktig del av Lutz liv.

– Det är en otrolig konstform.

Han deltar i missionsluncher och utfärder. Ja, han är en aktiv församlingsmedlem helt enkelt.

Mormor och Radio Vega influerade

Intresset för församlingsliv väcktes hos Lutz bland annat genom radioandakterna i Radio Vega. Radion stod ofta på hemma hos Lutz familj, och den är fortfarande ett viktigt inslag i tillvaron. Ibland brukar han ringa in till Nyländsk förmiddag, och så gillar han att lyssna på Firsarsvängen i Yle Vega Österbotten.

– Jag älskar då de talar dialekt, säger Lutz. Också hans mormor var en viktig influens då det kommer till livsåskådning.

– Hon sjöng ofta psalmer för oss som godnattsång, och så läste hon alltid Fader vår innan vi skulle sova.

Lutz Held blev adopterad som liten, och barndomen präglades stundvis av mobbing. – Jag var lite annorlunda och har alltid varit ganska pratsam, så då blev jag ju lite mobbad, säger han. FOTO: GUNVOR HADDAS

– Inte "Vår Fader". Usch, jag tycker inte om den nya versionen. I Fader vår är språket visserligen gammalt, men det klingar så vackert!

En av sångerna som Lutz mormor brukade sjunga var "Jag har hört om en stad ovan molnen". Under en orgelkvarter som Lutz deltog i för ett tag sedan spelade kantor Eric-Olof Söderström precis den här sången. Det var en stark stund.

– Då föll det en tår.

Gick till kyrkan i hemlighet

Då Lutz var fyra månader gammal blev han adopterad. Omständigheterna kring adoptionen vet han inte så mycket om. Det är länge sedan, och mycket hölls hemligt på den tiden.

Hans skoltid präglades till en del av mobbing. "Lutzen går i kyrkan, vad gör han dit", kunde han få höra.

– Jag gick till kyrkan i hemlighet. Jag var lite annorlunda och har alltid varit ganska pratsam, eller "taluger" som vi säger. Jag var öppen och spontan, så som man är i Mellaneuropa. Jag kunde inte heller säga "r" på rätt sätt här i Finland. Så då blev jag ju lite mobbad.

»Jag gick till kyrkan i hemlighet.«

Lutz beskriver sig inte som djupt troende. Han har inga kors eller bibelcitat på väggarna hemma hos sig, men han tycker om gemenskapen i församlingen. Också den gemenskap som är att sitta i en kyrkbänk och lyssna till en predikan.

– Man känner att man är tillsammans med andra även om man är för sig själv. Jag sitter nästan alltid på samma ställe, längst fram. Vi är ofta samma gäng där.

Ingen hinner med allt

På frågan om vad han skulle vilja se mer eller mindre av i sin församling har han inget direkt svar.

– I det stora hela är jag ganska nöjd. Det skulle kanske vara någon turnering i fotboll eller något på somrarna, men jag har hört talas om att det ordnas kyrkfotis nu för tiden!

Samtidigt konstaterar han att ingen heller hinner med allt. Inte heller han själv hinner gå på allt som ordnas i församlingens regi. Jobbet ska skötas, han engagerad i en skivklubb, och så är han ju en hängiven Akilles-supporter.

– Snart är det säsong igen om vi har is. En så här varm höst är ingen dröm för ett bandyfan, säger Lutz Held.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Julmartyrerna måste tystas med öm hand – också den du har inom dig själv, säger Katarina Gäddnäs. FOTO: TINCA BJÖRKE

Besök vårt nya julstall

Utanför kyrkan på församlinghemmets gård kan man besöka en scen från Jesu födelse med Josef, Maria, herdarna och de vise männen.

10.12 och 12.12 kl. 18 kan man få höra berättelsen om vad som hände den där natten när Jesus föddes.

Gör ditt eget julpyssel

Torsdagen den 28 november kl. 14–19 fyller vi S:t Görans församlingshem (OBS platsen!), med julstämning. Kom och gör din egen krans, julkort, juldorationer eller baka pepparkakor. Vi har verktyg och material som är naturmaterial eller återanvänt. Kom en stund och låt dig inspireras eller stanna hela kvällen. Glögg och pepparkakor bidrar till julstämningen. Julpysslet är gratis!

Hurdan advent vill du ha?

Ta dig tid för en adventskonsert i stället för att skena i köpcentrum, råder Katarina Gäddnäs.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

MARIEHAMN Allhelgona ligger bakom oss, affärerna är fyllda med julpynt.

– För mig börjar känslan av jul redan vid allhelgona, när det är mörkt och jag tänder ljus där hemma. Allhelgona är innerligt, men ljuset är ändå lite dämpat. Sedan kommer domsöndagen – som hör till mina favoritsöndagar – med sin tyngd, och vi jobbar oss mot jublet på första advent, säger Katarina Gäddnäs, församlingspastor i Mariehamn och sjukhuspräst.

Hon försöker tillämpa lite adventsfasta och inte hänga upp allt julpynt redan vid första advent.

– Jag kommer i stämning med att

lyssna till adventsmusik – det finns så mycket fin musik. Jag tror att vi alla har minnen av hur vi först började öva på julkonserter i barndomen, eller på julfestprogram i skolan. Jag minns känslan när det började finnas mandariner i butiken, och hur vi från första advent ibland fick tända ljus och ha dunkelt i klassen. Det kan vara småsaker, dofter och ljud, som bygger känslan.

Många vuxna börjar inför advent känna även lätt julångest. Hur ska man hinna med allt, orka med allt – och ha råd med allt?

– Den funktion tron har i mitt liv är att övertyga mig om att det blir jul även

om jag inte hinner och orkar med allt. Hur tar man emot ett nyfött barn? Inte är det ju med skrälande högtalarmusik. Det är något heligt med det nyfödda barnet. Barnet ska behandlas varsamt: varmt och mjukt och nåderikt.

Men det kräver något av oss. Vi måste verkligen bestämma oss.

– Som ensamstående fyrabarnsmamma som jobbar på julen har jag tvingats fundera mycket på vad julen är för oss, vad som är viktigt och vad som inte är viktigt. Hur kan jag få mer av det fina och mindre av det andra?

Katarinas tips:

Sätt dig ner och fundera på hurudan jul och advent du vill ha i ditt hushåll.

– Ta dig tid för en adventskonsert i stället för att skena i köpcentrum. Församlingen har en massa fint program, och vi ordnar också en kväll då man samlas och binder kransar tillsammans.

Hon tänker att vi måste släppa taget om Astrid Lindgren-julen. I bondesam-

»Vi måste släppa taget om Astrid Lindgren-julen.«

hället var det ett kollektiv som stöpte ljus och stoppade korvar.

– Vi har alla olika julförväntningar och -erfarenheter. I våra minnen radas alla jular ovanpå varandra, och ekot av de gångna jularna påverkar oss.

Att Gud föddes till jorden och blev människa har blivit allt viktigare för henne.

– Gud blev människa och vi ska bli mänskliga. Vårt problem är att vi vill vara allsmäktiga och ha kontroll, men det är vår uppgift att bli mer människor. Julen blir som den blir. Julmartyrerna måste tystas med öm hand.

Hennes egen jul blev rimlig efter en kollaps, då hon förstod att hon hade helt orimliga förväntningar på julen. Antingen måste hon ge upp dem eller så måste hon hata julen.

– Och jag älskar ju julen egentligen. Jag älskar det mörka och lite inätvända med vår nordiska jul.

Så släck lampan, var närvarande för varandra. Många av oss – också neurodivergenta barn – blir bara stressade av att slita upp papper vid ett julklapsberg.

– Och kom ihåg att julen inte är slut anandag jul. Då ska du köpa nya hyacinter i stället för att tänka på vårblommor.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas sockenförsamling:

On 13.11 kl. 18 Kvällsmässa: i Pargas kyrka, Pär Lidén, Robert Helin.

Sö 17.11 kl. 10 Högmässa: i Pargas kyrka, Pär Lidén, Markus Ollila.

On 20.11 kl. 18 Kvällsmässa: i Pargas kyrka, Otto Lindén, Robert Helin.

Sö 24.11 kl. 10 Högmässa: i Pargas kyrka, Otto Lindén, Hanna Lehtonen.

On 27.11 kl. 18 Kvällsmässa: i Pargas kyrka, Otto Lindén, Hanna Lehtonen.

To 28.11 kl. 9.30 Barnens adventskyrka: i Pargas kyrka, Pär Lidén, Solveig Björklund-Sjöholm, Hanna Lehtonen.

Sö 1.12 kl. 12 Festhögmässa: i Pargas kyrka, Marith Leppäkari-Lindberg, Hanna Lehtonen. Pargas kyrkokör medverkar.

Nagu sockenförsamling:

Sö 24.11 kl. 11 Högmässa: i Nagu kyrka, Janette Lagerroos, Robert Helin.

Sö 1.12 kl. 11 Högmässa: i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Hanna Kamlin, Robert Helin.

Korpo sockenförsamling:

Sö 17.11 kl. 11 Gudstjänst: i Korpo kyrka, Otto Lindén, Mikael Granlund.

– kl. 13 **Finsk mässa:** i Korpo kyrka, Otto Lindén, Mikael Granlund.

Sö 1.12 kl. 15 Familjegudstjänst: i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Izabelle Lundström, Mikael Granlund.

Houtskärs sockenförsamling:

Sö 17.11 kl. 11 Högmässa: i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Sö 24.11 kl. 18 Kvällsgudstjänst: i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Sö 1.12 kl. 11 Familjegudstjänst: i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Caroline Törnqvist, Uma Söderlund.

Iniö sockenförsamling:

Sö 17.11 kl. 13 Högmässa: i Iniö kyrka, Marith Leppäkari-Lindberg, Robert Helin.

Sö 1.12 kl. 13 Högmässa: i Iniö kyrka, Pär Lidén, Marika Torp. Grötfest i församlingshemmet efteråt.

VÄSTÅBOLAND Advent

Hosianna, Davids son!

Pricka in festhögmässa, familjegudstjänst, grötfest eller barnens adventskyrka – Väståbolands församling bjuder på många olika samlingar inför första advent. Kolla in annonseringen i din sockenförsamling. Hjärtligt välkommen!

ÅBO

Sö 17.11:

– kl. 12 **Högmässa:** Aurelia. Liljeström (predikant), Björkgren-Vikström (liturg), Danielsson, Söderlund, Markkula. Gudstjänstgrupp Rut medverkar. Barnhörna.

– kl. 13.30 **Söndagslunch:** Aurelia. Kom med och fira söndagslunch med oss!

Må 18.11:

– kl. 12–12.15 **Lunchmusik:** med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

– kl. 13–15 **Café Orchidé:** Aurelia. Besök av Camilla Kronqvist som forskar om kärlek.

– kl. 16–17.30 **Träffar för vuxna:** ”Drop in”, Aurelia.

– kl. 17.30–20 **Träff för unga vuxna:** Aurelia.

Ti 19.11:

– kl. 12–12.15 **Lunchbön:** Domkyrkan. Vi ber och sjunger psaltarens psalmer tillsammans enligt ekumenisk tidebön.

– kl. 14.30–18.30 **Ungdomshålan:** Aurelia.

– kl. 18 **Tyst meditation:** Aurelia.

On 20.11:

– kl. 10–12 **Familjecafé:** Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– kl. 13 **Frukostklubben:** Teini (Nylandsgatan 1, Åbo). Henrik Karlsson ”Vad händer på Kaskisbacken?”.

Anmälan senast 18.11 kl. 10 hedvig.langbacka@abo.fi.

– kl. 13.30–16 **Barnhålan:** för åk 3–6, Aurelia.

– kl. 18–19.30 **Andlig fördjupning:** Samtalsgrupp, Aurelia.

– kl. 18 **Bönegruppen:** Aurelia

– kl. 18–19.30 **Äventyrsklubben:** Aurelia.

För 3–9-åringar, max 25 barn per gång.

Anmälan senast 18.11 till janna.koivunen@evl.fi.

JOMALA Gemenskap

Sopplunch för liten peng

Torsdag 21.11 kl. 12. Soppa, bröd och kaka för 5 euro

Andakt på Rönngården

Fredag 22.11 kl. 13.30. Kaffeservering.

ÅBO Lunchbön

Ta en paus för själen

Har du bråttom? Du hinner med en lunchbön! Tisdagen den 19 november kl. 12–12.15 är det lunchbön i Domkyrkan. Vi ber och sjunger Psaltarens psalmer tillsammans enligt ekumenisk tidebön.

To 21.11:

- kl. 9.30–11.30 **Familjecafé:** Aurelia.
- kl. 18 **Ung Mässa:** Aurelia. Liljeström.

Sö 24.11:

- kl. 12 **Högmässa:** Domkyrkan. Bäck (predikant), Liljeström (liturg), Eklund, Söderlund. Barn i åk 6–7 medverkar som gudstjänstgrupp och en kvartett ur Ensemble Vida medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

Må 25.11:

- kl. 13–15 **Café Orchidé:** Aurelia. Anna Tikum berättar på distans om missionsarbetet i Botswana.

Ti 26.11:

- kl. 14.30–18.30 **Ungdomshålan:** Aurelia.
- kl. 18 **Tyst meditation:** Aurelia.

On 27.11:

- kl. 10–12 **Familjecafé:** Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- kl. 13.30–16 **Barnhålan:** för åk 3–6, Aurelia.
- kl. 16.30–19.30 **Ljusstöpning:** Aurelia. Verkstaden kostar 5 euro/person som går till Finska Missions-sällskapets arbete. Det bjuds på kaffe och glögg. Anmäl senast 24.11 till malena.bjorkgren@evl.fi, 040 3417 461.
- kl. 18–19.30 **Andlig fördjupning:** Samtalsgrupp, Aurelia.
- kl. 18–19.30 **Familjepysel:** Aurelia. Anmälan senast 25.11 till janna.koivunen@evl.fi.

To 28.11:

- kl. 9.30–11.30 **Familjecafé:** Aurelia.
- kl. 18–19.30 **Vardagsrum – på svenska:** S:t Karins kyrka. Vi bekantar oss med Stillhetens yoga under ledning av Maria Olin, ta med underlag. Välkomna med! I samarbete med Röda Korset, Folkhälsan i S:t Karins.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

- Sö 17.11 kl. 11 **Högmässa:** Äng, Hansen
- Sö 24.11 kl. 11 **Högmässa:** Äng, Serell, Erlandsson

MARIEHAMN

- Fre 15.11 kl. 13.30 **Önskepsalmen:** i församlingshemmet.

- Sö 17.11 kl. 11.00 **Familjemässa:** i S:t Görans kyrka. Kyrkkaffe. *

- Ti 19.11 kl. 18.00 **Stillhetens yoga:** i församlingshemmet.

- To 21.11 kl. 11.30 **Lunchmässa:** i S:t Görans kyrka.

- To 21.11 kl. 12.00 **Sopplunch:** i församlingshemmet.

- Sö 21.11 kl. 11.00 **Högmässa:** i S:t Görans kyrka, Mats Backman medverkar. *

- To 28.11 kl. 11.30 **Lunchmässa:** i S:t Görans kyrka.

- To 28.11 kl. 12.00 **Sopplunch:** i församlingshemmet.

*=Livestreaming på församlingens Facebooksida.

Lutz Held blev adopterad som liten, och barndomen präglades stundvis av mobbning. – Jag var lite annorlunda och har alltid varit ganska pratsam, så då blev jag ju lite mobbad, säger han. FOTO: GUNVOR HADDAS

För Lutz är kyrkan gemenskap

Om Lutz Held måste välja mellan gudstjänst och bandy så blir det bandy. Men däremellan är han en flitig kyrkibesökare som trivs i gemenskap och med musik.

TEXT: REBECCA PETERSSON

BORGÅ Lutz Held är 52 år och jobbar som köksbiträde. Han är född i Düsseldorf och bodde i Tyskland som barn. Som åttaåring flyttade han till Borgå tillsammans med sin mamma och syster.

Lutz är också en hängiven bandysupporter som är med och hejar fram Akilles så ofta som möjligt, och så brukar han delta i församlingens verksamhet. Han hör till en av dem man ofta kanskynta i kyrkbänken om söndagarna. – Men då det spelas bandy klockan 13 på söndagarna, då går jag inte i mässan. Då går jag på bandy. Man vill ju vara där i god tid så man hinner ta två korvar och en liten flaska vichy innan matchen. Det är en ritual, säger Lutz Held.

De söndagar då det inte är bandymatch och han är ledig från jobbet, då brukar han däremot gå till kyrkan. – Jag tycker om att gå på gudstjänst. Det är en liten stund bort från vardagen då man hämtar sig lite från veckan som gått.

Förutom söndagarnas gudstjänster brukar han också sticka sig in till församlingens allsångstunder om somrarna och orgelkvarterna i kyrkan. Musik är en viktig del av Lutz liv.

– Det är en otrolig konstform.

Han deltar i missionsluncher och utfärder. Ja, han är en aktiv församlingsmedlem helt enkelt.

Mormor och Radio Vega influerade

Intresset för församlingliv väcktes hos Lutz bland annat genom radioandakterna i Radio Vega. Radion stod ofta på hemma hos Lutz familj, och den är fortfarande ett viktigt inslag i tillvaron. Ibland brukar

han ringa in till Nyländsk förmiddag, och så gillar han att lyssna på Firarsvängen i Yle Vega Österbotten.

– Jag älskar då de talar dialekt, säger Lutz.

Också hans mormor var en viktig influens då det kommer till livsåskådning.

– Hon sjöng ofta psalmer för oss som godnattsång, och så läste hon alltid Fader vår innan vi skulle sova.

– Inte "Vår Fader". Usch, jag tycker inte om den nya versionen. I Fader vår är språket visserligen gammalt, men det klingar så vackert!

En av sångerna som Lutz mormor brukade sjunga var "Jag har hört om en stad ovan molnen". Under en orgelkvart som Lutz deltog i för ett tag sedan spelade kantor Eric-Olof Söderström precis den här sången. Det var en stark stund.

– Då föll det en tår.

Gick till kyrkan i hemlighet

Då Lutz var fyra månader gammal blev han adopterad. Omständigheterna kring adoptionen vet han inte så mycket om. Det är länge sedan, och mycket hölls hemligt på den tiden.

Hans skoltid präglades till en del av mobbning. "Lutzen går i kyrkan, vad gör han dit", kunde han få höra.

– Jag gick till kyrkan i hemlighet. Jag var lite annorlunda och har alltid varit ganska pratsam, eller "taluger" som vi säger. Jag var öppen och spontan, så som man är i Mellaneuropa. Jag kunde inte heller säga "r" på rätt sätt här i Finland. Så då blev jag ju lite mobbad.

Lutz beskriver sig inte som djupt troende. Han har inga kors eller bibelcitater på väggarna hemma hos sig, men han tycker om gemenskapen i församlingen. Också den gemenskap som är att sitta i en kyrkbänk och lyssna till en predikan.

– Man känner att man är tillsammans med andra även om man är för sig själv. Jag sitter nästan alltid på samma ställe, längst fram. Vi är ofta samma gäng där.

Ingen hinner med allt

På frågan om vad han skulle vilja se mer eller mindre av i sin församling har han inget direkt svar.

– I det stora hela är jag ganska nöjd. Det skulle kanske vara någon turnering i fotboll eller något på somrarna, men jag har hört talas om att det ordnas kyrkfotis nu för tiden!

Samtidigt konstaterar han att ingen heller hinner med allt. Inte heller han själv hinner gå på allt som ordnas i församlingens regi. Jobbet ska skötas, han engagerad i en skivklubb, och så är han ju en hängiven Akilles-supporter.

– Snart är det säsong igen om vi har is. En så här varm höst är ingen dröm för ett bandyfan, säger Lutz Held.

FOTO: BIRGITTE TOHM/UNSPLASH

Dela liv och gemenskap en helg

I januari kan du pricka in retreat-lugn, självkänedom och gemenskap – allt i samma paket. – Också den inre hälsan måste upprätthållas.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

PARGAS I januari har alla som behöver en paus – och vill jobba lite med sitt inre – en gyllene chans att delta i en Sinnesro-retreat på Koupo lägergård. Västabolands svenska församling vill i första hand erbjuda en möjlighet att pusta ut från vardagen, men som bonus får deltagarna testa på att använda Livsstegen-metoden, som är utvecklad av den svenska prästen och författaren **Olle Carsson**.

– Livsstegen-modellen är baserad på tolvstegsprogrammet – men det handlar inte om att jobba med alkoholism utan om att utveckla sin inre och andliga hälsa, säger **Linnéa Nygård**, som är diakon i Pargas sockenförsamling.

Hon leder kursen tillsammans med sin kollega, ungdomsarbetsledare **Patrik Sundell**.

– Jag tycker att Olle Carsson beskri-

ver det så vackert när han säger att något kan komma mellan dig själv och livet, och få dig att undra om du lever det liv du skulle önska, säger Patrik Sundell.

Reglerna skapar trygghet

Vad kan det där något som kommer mellan dig och livet då vara? Nästan

Linnéa Nygård och Patrik Sundell är värdar vid retreaten. FOTO: SUSANNE KIVEKÄS

vad som helst, säger Patrik och Linnéa. Utmattning, yttre livsomständigheter, sorg, perfektionism, ett behov att behaga ...

– Alla har vi våra egna faxer. Det kan vara något som gör att vi reagerar på ett visst sätt i en viss situation, och när vi sedan upptäcker det får vi en aha-upplevelse, säger Patrik.

Han berättar att han själv inte är en person som är bekväm med att dela djupa saker med människor han inte känner. Men när han gick Livsstegen-kursen märkte han ändå att det var lätt att öppna sig.

– Det tog inte länge så satt också Sundell där och delade. Det blev en sådan otrolig trygghet i gruppen.

Den tryggheten beror på att det finns tydliga regler. Man behöver inte dela om man inte vill, de andra får inte avbryta, kommentera eller ge goda råd. Allt som sker under delandet stannar i rummet och tas inte upp senare.

– Och även om ingen senare kommenterade det någon sagt skapade delandet en sådan gemenskap att den var synlig också utanför sessionerna. När man delar i en trygg miljö kommer man nära varandra, säger Linnéa om sin egen Livsstegen-kurs.

Inte terapi men självhjälp

Exempel på frågor som ingår i Livsstegen-batteriet: Vem eller vad är min högre kraft och vad betyder den för mig?

(Steg 2) Var finner jag återhämtning? (Steg 6) Vilka personer i mitt liv vill jag gottgöra? (Steg 9)

Både Patrik och Linnea betonar att det inte handlar om terapi – den är en självhjälpgrupp som delar saker ur sina egna liv.

– Och varje träff avslutas med sinnesrobönen: ”Gud, ge mig sinnesro att acceptera det kan inte kan förändra, mod att förändra det jag kan, och förstånd att inse skillnaden.”

– Det är inte stort eller farligt att fundera på sin inre hälsa. Man mår bättre av det, säger Linnéa.

– Också den inre hälsan måste upprätthållas, liksom vi upprätthåller vår fysiska hälsa genom att gå på gym eller löpa ute i skog och mark, tillägger Patrik.

Retreat i sinnesro

Ordnas på Koupo lägergård den 17–19 januari 2025. Ledare är Linnéa Nygård och Patrik Sundell.

För vem? Vuxna i alla åldrar.

Retreaten är också öppen för sådana som inte är medlemmar i Västabolands svenska församling.

Maximalt tolv deltagare.

Alla får eget rum.

Anmälan till Linnéa eller Patrik:

linnea.nygard@evl.fi eller patrik.sundell@evl.fi

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Hitta en rytm att må bra av

Susanna Nordberg bytte vårdbranschen mot ekonomikontoret – och trivs. Det är fasta tider, och ett jobb med variation.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

NÄRPES För två år sedan började **Susanna Nordberg** jobba som byråsekreterare i Närpes församling. Här trivs hon bland sina mappar och papper. Men vägen hit har inte varit alldeles spikrak.

Till en början utbildade hon sig visserligen till merkonom och arbetade på en bokföringsbyrå i nästan tjugo år. Men sedan slog hon om, blev närvårdare och jobbade inom äldrevården i ungefär nio år.

– Så kom jag väl till ett vägskäl. Det kändes som att jag måste stanna upp och göra något annat. Vården är krävande och man vill ge mycket mer än vad man hinner med, berättar hon.

I det skedet fick hon syn på en annons: församlingen sökte en vikarie för byråsekreteraren. Hon sökte och fick jobbet. Samtidigt sade hon upp sig från sitt fasta jobb i äldrevården.

– Nu får det bära eller brista, tänkte jag.

Följande höst blev det klart att jobbet som byråsekreterare fortsätter, vilket hon är glad över.

– De äldre saknar man ju nog – men inte stressen. Det kändes som att jag måste prova göra något annat och tänka på att också själv må bra.

Ordning och reda

De fasta tiderna passar Susanna Nordberg.

– Jag är kanske en sån där rutinmänniska, så jag mår bra av rytmen vi har här. Ordning och reda! skrattar hon.

Kunskaperna om bokföring och kontorsjobb hade hon med sig i ryggsäcken från tidigare, men dataprogrammen behövde hon bli bekant med för att känna sig varm i kläderna.

– Nu när man har sin rytm och sitt jobb upplagt på ett visst sätt så funkar det riktigt bra.

Vad gör då en byråsekreterare om dagarna? Bland annat ligger betalningen av de anställdas löner på hennes bord. Fakturering av till exempel begravningsfakturer och gravkötselavtal hör också till uppgifterna, liksom bokföring av olika slag. Tillsammans med församlingsmästarna sätter hon in avlidna i det nya gravregisterprogrammet ”Katrina Kyrkogård”. Programmet togs i bruk förra hösten och det ska underlätta för församlingsmästarna att

Susanna Nordberg med hunden Bella. FOTO: PRIVAT

»På hösten är det inte så många måsten.«

Susanna Nordberg

Jobbar som byråsekreterare i Närpes församling.

Bor i Rangsby, där hon också är uppvuxen.

Familj: man, tre barn och två barnbarn. En hund och en katt.

En favoritplats: sommarstugan i Töjby. ”Vatten ger alltid lugn och ro.”

hitta uppgifter om var personer är gravsatta.

– Jag är lite av en alltiallo, säger hon. Det är ett varierande jobb, ingen dag är den andra riktigt lik.

Hemma i Rangsby

Hemmet finns i Rangsby där hon bor med sin man. Barnen börjar vara utflugna, så också yngsta dottern som studerar i Vasa. De två äldre barnen bor i Närpes, dottern med familj nära till, i grannhuset.

På fritiden prioriterar Susanna Nordberg mycket sådant som ger balans, lugn och ro. Hon lägger en hel del tid på promenader med hunden.

– Jag njuter av att vara ute i naturen så ofta som möjligt. Det är bra både för kropp och själ. Så sticker hon ofta, nästan varje kväll.

– Jag tycker att det har varit lite som terapi. Det är avkopplande och utvecklar ens kreativitet.

Är hösten en favoritårstid för dig?

– Jo, jag tycker faktiskt om hösten. Jag är väl en människa som trivs bra med lugnet, och jag behöver inte ha så mycket program. När hösten kommer vet jag att nu stannar tiden lite med olika saker. Man får vara mera hemma. Det är inte så många måsten. Så jag mår bra – utom när det regnar.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Ukrainsk kväll: fre 15.11 kl. 18, se puff

Högmässa: sö 17.11 kl. 11 i kyrkan, Friman, Granholm

Söndagsskola: sö 17.11 kl. 11 i församlingshemmet

Författarbesök: Merete Mazarella sö 17.11 kl. 15, på församlingshemmet, servering. Samarbete med Korsnäs bibliotek & kultur.

Baltikumvännernas loppis: har öppet varje tisdag kl. 13–18

Liten och stor: ti 19.11 kl. 9.30–11.30 i församlingshemmet

Träffpunkt: ti 19.11 kl. 14 i Taklax bönehus

Kyrkans barntimme: ti 19.11 kl. 18 i Taklax bönehus

Matutdelning och kaffestund: varje ons kl. 10.00 i församlingshemmet.

Auktion: on 20.11 kl. 18.30 i Molpe bykyrka. Inledningsandakt Friman. Auktion, lotteri, servering.

Gudstjänst: sö 24.11 kl. 11 i kyrkan, Kronqvist, Lidman

Söndagsskola: sö 24.11 kl. 11 i församlingshemmet

Välgörenhetskonsert: sö 24.11 kl. 18 i kyrkan, kvällsservering efteråt. Se puff.

Liten och stor: ti 26.11 kl. 9.30–11.30 i församlingshemmet

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 15.11 kl. 18.30–21: Magasinet öppet hus för ungdomar.

Lö 16.11 kl. 18: Bibelstudium om Jobs bok, del I i Krs kyrka. Lars Lövdahl, Martikainen, sånggrupp. Servering.

Sö 17.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrksalen i Lfds förs.hem. Engström, Martikainen.

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

Sö 17.11 kl. 15: Bibelstudium om Jobs bok, del II i kyrksalen i Lfds förs.hem. Lars Lövdahl, Martikainen, Nådehjonen. Servering.

Ti 19.11 kl. 12.30: Missionsstugan på Vänstugan Primula.

Ti 19.11 kl. 13: Kenya syförening i Lfds förs.hem.

On 20.11 kl. 8.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

On 20.11 kl. 19: Karagruppen i Lfds förs.hem. Engström.

Fr 22.11 kl. 18.30–21: Magasinet öppet hus för ungdomar.

Fr 22.11 kl. 18.30: Internationell kväll i Krs kyrka. Kaffe-servering efteråt. Johan Eklöf talar.

Fr 22.11 kl. 19: Pärlbandet i finska förs.hemmet, Parmangatan 4. Gästas av Caroline Heikkinen som talar kring rubriken Våga tro. Anmälan till Inga-Lene 0405277611 senast 20.11.

Fr 22.11 kl. 21: Nattvardsmässa i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

NÄRPES Musik

Adventskaffe i Arken

Onsdag **27.11 kl. 18.00** ordnas ett tvåspråkigt adventskaffe i Arken. Det blir sång av S:ta Marian kuoro, musikuppträdande av barn och psalmsång.

Välkomna att sjunga adventspsalmer tillsammans med oss!

Konserter i väntan på jul

Söndag **17.11 kl. 18.00** i Närpes kyrka: ”I väntan på jul”. Konsert med Mixtakören och Närpes manskör.

Torsdag **28.11 kl. 19.00** i Närpes kyrka: Julkonsert med Emma Backman, Tomas Fant och Stefan Jansson.

MALAX Julhjälp

Du kan stödja – Tillsammans gör vi skillnad!

Delta i något av följande och stöd Julhjälpen:

- Musikafton **14.11 kl. 18**, Malax kyrka – Malax församling
- Julgröt, glögg och pepparkakor **15.11 från kl. 15**, FRK Malax – Köpingsvägen 10
- Café Julhjälpen **16.11 kl. 19**, Tabor på Bergö
- Julauktion **24.11 kl. 18**, Bergö församlingshem – Röda korset Bergö
- Musikafton **8.12 kl. 18**, Pingstkyrkan i Petalax

Julhjälpen delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider.

Om du känner någon som är i behov av julhjälp, eller om du själv behöver hjälp, kontakta: Sara Brännudd, 040 587 2010, eller Andreas Sten, 050 382 7830.

Sö 24.11 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem. Norrback, Martikainen.

Sö 24.11 kl. 15: Gudstjänst i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen.

Ti 26.11 kl. 19: Gemenskap kring Bibeln i Krs kyrka.

On 27.11 kl. 8.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

On 27.11 kl. 11.30: Pensionärssamling i Lfds förs.hem. Julfest. Hannus, Martikainen, Engström.

To 28.11 kl. 12: Julfest för pensionärssamlingen i Krs och Missionsstugan i Hemslöjdsgården, Strandgatan 18. Bazar och försäljning av julkransar. Kerstin Mitts gästar.

NÄRPES Seminariedag

Lärjungaskap och nådegåvor

Lördag **23.11 kl. 9–15.30** ordnas en seminariedag på Frank Mangs Center under temat ”Lärjungaskap och nådegåvor”. Föreläsare är prästen Christer Borg från Sverige. Samtidigt kan den som önskar delta i en lovsångsworkshop under ledning av Linda Laukkonen med team. Arrangörer: Yttermark baptistförsamling och Närpes församling.

Välkomna!

KORSNÄS Välgörenhet

Konsert till förmån för diakonins julhjälp

Söndag **24.11 kl. 18** blir det välgörenhetskonsert i Korsnäs kyrka till förmån för diakonins julhjälp. Det bjuds på varierande, fin musik och servering efteråt i församlingshemmet. Medverkande: Linda Backgren-Holm, Isak Lindholm, Heidi Blomqvist, Kjell Lolax, Christian Brandt (Elvis) och Jan-Ola Granholm.

Varmt välkomna!

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

To. 14.11 kl. 13: Dagsamling i Böle bystuga. Lars Lövdahl.

Fr. 15.11 kl. 15: Sång till fredagskaffet i Arken. Vi sjunger psalmer och andliga sånger. Lindén-Liljehage, Örn.

Sö. 17.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Toivonen, Lindén-Liljehage.

Sö. 17.11 kl. 18: "I väntan på jul". Konsert i kyrkan med Mixtakören och Närpes manskör.

On. 20.11 kl. 18: Litteraturskafferiet på När-Bok. Blomberg, Nyberg.

Lö. 23.11 kl. 9.00–15.30: En seminariedag ordnas på Frank Mangs Center under temat "Lärjungaskap och nådegåvor". Föreläsare prästen Christer Borg (SWE). Samtidigt kan den som önskar delta i en lovsångs-workshop under ledning av Linda Laukkonen med team. Arrangörer: Yttermark baptistförsamling och Närpes församling.

Sö. 24.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Strömbäck, Tikkala, Lindén, Laudatekören.

Ti. 26.11 kl. 10: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

On. 27.11 kl. 18: Tvåspråkigt adventskaffe i Arken. S:ta Marian kuoro, sång och musikuppträdanden. Lindén-Liljehage.

To. 28.11 kl. 19: Julkonsert i kyrkan med Emma Backman, Tomas Fant och Stefan Jansson.

Övermark

On. 13.11 kl. 19: Bondesamling i församlingshemmet. Blomberg.

Fr. 22.11 kl. 18.30: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

Sö. 24.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Strömbäck, Tikkala.

Pörtom

Sö. 17.11 kl. 18: Människa kom fram-mässa i kyrkan. Sundqvist, Lindén-Liljehage, Granholm, Jan Liljehage.

On. 27.11 kl. 13: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

To 14.11 kl. 18: Musikafton till förmån för julhjälpen, i Malax kyrka. Allsång och musik, kollekt till julhjälpen. Julhjälpen delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider.

Bergö

Sö 17.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan.

Sö 24.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Loxax.

Malax

Sö 17.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Världsprematurdagen uppmärksammas. Sång: Marlene Östersund. Söndagsskola i Socken.

Ti 19.11 kl. 13: Syföreningen i Övermalax FH.

On 20.11 kl. 13: Tro i vardagen, Malax kyrka.

To 21.11 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici, i Socken.

Sö 24.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Kyrkkaffe. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Su 24.11 klo 12: Jumalanpalvelus kirkossa. Kahvit klo 11.

To 28.11 kl. 18: Syföreningens julauktion i Övermalax FH. Mäklare: Stig-Göran Bonn.

Petalax

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan.

Sö 24.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Loxax.

KOLUMNEN

MARKUS ENGSTRÖM

Höstlig skrud, vår i Gud

HÖSTEN ÄR här med sina gyllengula och blodröda löv, sina mörka morgnar och kvällar, sina dag- och frosttäckta vindrutor. Inte alla tycker om hösten. Självt är jag inte så förtjust i hösten. På den följer vintern med sin mörker och kyla, is och snö. Men visst har varje årstid sin charm. Mysfaktorn i att ha levande ljus brinnande i höstmörkret hör definitivt dit!

Också människolivet har årstider. Barn- och ungdomstiden är människans vår. Hon knoppas och utvecklas för att slå ut i blom. Människans vuxenliv kan betecknas som sommaren, då solen står högst på himlen och allt grönskar och blommar. Livskrafterna är som störst. Ju äldre människan blir, desto mer går hon bildligt talat mot höst. Hennes krafter börjar avta, liksom ljuset och värmemetemperaturen ute i naturen. Till sist inträder vinterns vila.

»Jesus får oss att spira till nytt, himmelskt liv«

Om vi reducerar människolivet till det som kan iaktas och mätas är allt över i och med dödens vinter. Men det är ju här som det förunderliga och underbara med vår Guds nåd, ord och tro kommer in:

”Det som sås förgämligt uppstår oförgämligt ... Även om vår yttre människa bryts ner, förnyas vår inre människa dag för dag ... Vi vet att om vårt jordiska tält rivs ner, så har vi en byggnad från Gud, en boning som inte är gjord med händer, en evig boning i himlen” (1 Kor 15:42b, 2 Kor 4:16b; 5:1).

GENOM TRON på vår Frälsare Jesus lever vi det nya livet med Honom och förnyas till vår inre människa, dag för dag – likt naturen på våren – även om vi kan leva i vår ålders höst, nerbrutna av ålderskrämpor och sjukdomar.

Ja, Herren Jesus får oss människor att spira till nytt, himmelskt liv mitt i denna världens mörker, kyla, elände.

Han, den Uppståndne, som med sin brutala vinter på korset har skaffat fram en evig sommar för dig och för mig och för alla människor att se fram emot, Han lovar också att Han ska byta ut vårt kropps tält mot en bestående boning i himlen.

Glad höst i Jesu namn!

KORSNÄS Träff & konsert

Ukrainsk kväll i Korsnäs

Välkommen på Ukrainsk kväll i Korsnäs församlingshem fredag **15.11 kl. 18!** Kalyna-föreningen medverkar med program, servering och försäljning. **Kl 19.30** är det konsert med sånggruppen Nota Neo. Försäljning från kulturcentret Ukrainan kansainvälinen Kulttuurikeskus, Hämeenkyrö. Metropolit Elia från ortodoxa kyrkan deltar.

Kvällen arrangeras i samarbete med Korsnäs bibliotek & kultur.

Markus Engström är kaplan i Kristinestads svenska församling.

Johan Ulfvens har sysslat med naturfotografering sedan barnsben och trivs på ytterskären i Korsnäs.
FOTO: SARI WUOLIJOKI

På 1960-talet fanns det ännu arbetshästar i många gårdar i Korsnäs. Hästen Freja ställde också upp på en och annan ridtur. Bild ur familjealbumet från 1966.

»*Cykling är ett otroligt fint sätt att se närmiljön.*«

Korsnäs är hans smultronställe

Sedan 1956 har biologen och författaren Johan Ulfvens tillbringat alla somrar i Korsnäs. Hit kommer han fortsättningsvis som sommargäst varje år.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KORSNÄS Johan Ulfvens har bott hela sitt liv i Helsingfors, men om somrarna är det Korsnäs som gäller. Här har han vistats alla sina somrar utom den allra första, och hit kommer han och hustrun Sari gärna tillbaka år efter år.

– Principen är att vi tillbringar två hela månader i Korsnäs på sommaren. Resten av året håller vi oss på stället, också av miljöskäl, eftersom vi inte vill belastna naturen med allt för mycket kuskande av och an.

I Korsnäs hittas också Johan Ulfvens rötter. Pappa Levi var bankman och kulturpersonlighet från Töjby, en by som i tiden hörde till Korsnäs. I mamma Rose-Majs barndomshem intill Korsnäs kyrka tillbringades somrarna under Johans uppväxtår.

– Nu äger jag ett annat hus som lig-

ger en liten bit längre söderut i Korsnäs kyrkby.

De har också en skärgårdsstuga som de besöker i stort sett varje dag under sommaren.

– Av någon anledning har vi den vana att vi far hem till byn på kvällssidan och sköter våra affärer därifrån. Sen är vi ute och cyklar på kvällarna och njuter av sommarnaturen. Cyklingen är ett otroligt fint sätt att se närmiljön. Det finns så fina bygdevägar som leder genom skogarna och till olika byar och fiskehamnar.

Det brukar bli en runda på 20 kilometer varje kväll. Förutom cykling hör sjölivet sommaren till.

– Vi är ute på sjön i stort sett varje dag. Också det så miljövänligt som möjligt, vi har nämligen en eldriven båt som vi laddar med solpaneler.

Plockade 60 liter smultron

Johan Ulfvens är numera pensionär. Han är biolog till utbildningen och har ett passionerat naturintresse. Bär- och svampplockning upptar en stor del av sommaren.

– Smultron börjar vi alltid med den femte juli. Så kommer det hjortron, blåbär och hallon.

Han påpekar att en beklaglig förändring är att bete ute på grynnorna har upphört nästan helt. Det har lett till att växtligheten blivit tätare och att smultronen försvinner.

– I mitten av 1980-talet var jag med om att plocka 60 liter smultron på grynnorna i Korsnäs. Men nu är läget så dåligt att vi inte far ut till de ställena mer, utan vi plockar vid vår skärstuga, där vi har smultron i en slänt som vi håller fri från ogräs och höga örter.

Han är nöjd över att det är så lyckligt ställt i Korsnäs att det finns gammal ängsmark och forna stränder med björk där kantarellerna stortrivs.

– Så på sommaren plockar vi i huvudsak såna. Det brukar vara tiotals liter varje sommar.

Korna återvände

Det är mycket som hänt i Korsnäs sedan 1956. Bondesamhället som Johan Ulfvens minns från 1960-talet är borta, och näringslivet har förändrats i grunden.

Johan Ulfvens

Är skärgårdsbiolog, filosofie doktor. Har verkat som teknisk redaktör för olika vetenskapliga serier samt redigerat och skrivit ca 300 böcker och andra skrifter. Är numera pensionär.

Har gett ut ett flertal egna böcker där naturskildringar kombineras med kulturhistoriska utblickar, bl.a. *Mellan slätt och hav* (1986). Han är även en skicklig fotograf som haft flera egna utställningar.

Familj: hustru, två biologiska barn, tre bonusbarn och tre bonusbarnbarn.

– När jag var liten fanns det hästar och kor runtom i kyrkbyn och i alla andra byar också. Nu finns inga arbetshästar kvar, bara några ridhästar. Och vad jag vet finns det kor i en enda ladugård i kyrkbyn.

Han konstaterar att det är tidens gång.

– Det är synd om de betade, öppna landskapen växer igen. Men faktum är att i Korsnäs kyrkby finns det ett litet intresse för djurhållning, så det finns betande djur nu efter en paus på 20–30 år, nämligen köttboskap och ganska stora grupper med får. De hjälper till att hålla kulturlandskapet öppet och bekämpar vass på flera stränder.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Livet tog en vändning i Grekland

När Isabel Flemming för fyra år sedan såg förhållandena i flyktinglägren i Grekland fanns det ingen väg tillbaka. För ett år sedan var hon med om att bilda föreningen Nordsystrar som hjälper utsatta flyktingar.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF – I lägren visste jag att mitt liv inte blir som det varit förr, säger hon.

Tillsammans med sina vänner Malin Backgren och Josefine Blomqvist skapade hon Nordsystrar i oktober 2023.

– Vi vill öka medvetenheten om hur flyktingar har det i Europa och speciellt i Grekland. Läget var mycket på tapeten 2015 men sedan dess har media inte uppmärksammat det. Folk vet inte hur det står till i flyktinglägren idag. Vi jobbar i Finland men jag åker också till Grekland tre till fyra gånger per år, senast var jag där i september.

I Grekland distribuerar de allt från bindor, blöjor, färgböcker och leksaker för barnen till mat och annat.

– Jag brukar också ordna workshops åt kvinnorna på kvinnocenter på Lesbos där vi tillverkar solcellslampor som de kan ha glädje av i lägren.

I Finland ordnar de olika välgörenhetsevenemang och insamlingar.

– Vi stöder utsatta grupper bland flyktingarna, främst kvinnor och barn, men också regnbågspersoner, för den gruppen är speciellt utsatt i lägren. Vi kommer ändå mest i kontakt med kvinnor och barn.

Den 23 november gästas Isabel kvinnofrukosten klockan 9.30 i Solf för att berätta om arbetet.

Hon försäkrar att varje cent föreningen får in går till de människor de stöder.

– Det är viktigt med transparens. Jag vet vad som händer med pengarna, hygienartiklarna och kläderna vi samlat in.

De har samlat in pengar till färgpennor, bindor, blöjor, fotbollar och annat. De är billigare att köpa på plats än att posta härifrån. Kläderna postar hon till de organisationer som de samarbetar med.

– Jag betalar resorna själv uregen plånbok och reser när jag har semester från mitt eget arbete.

Flyktingarna som Nordsystrar arbetar för har kommit till de grekiska öarna från Turkiet med båt. Det kommer nya människor över havet dagligen. När det här intervjun görs finns det sam-

Isabel Flemming i aktion för flyktingarna, här i Frankrike.

FOTO: PRIVAT

»Jag visste att mitt liv inte blir som det varit förr.«

manlagt cirka 9 000 flyktingar på de grekiska öarna nära den turkiska gränsen.

– Antalet flyktingar som kommer varierar beroende på årstiderna, kriserna i världen och antalet push-backs som kustbevakningen gör genom att skuffa flyktingarna tillbaka. På sommaren när det stormar mindre kommer flera flyktingar än på hösten och vintern.

Det finns också tusentals flyktingar på det grekiska fastlandet och i Turkiet, men inte lika många som 2015.

– Det som nu händer i Palestina och Libanon kan också leda till nya flyktingströmmar.

Flyktingarnas förhållanden går inte att jämföra med 2015 då det var tiotusen på samma ö.

– Men de är ändå under vad minimi för vad levnadsförhållanden borde vara. På sommaren kan det vara upp till 70 grader i tälten och på vintern blir det kallt för det finns ingen isolering. I bästa fall bor man i en barack, men den kan man dela med tre andra familjer. Har man otur

bor man i jättestora tält. Det finns inget privatliv. Oftast finns inget varmvatten i duscharna, man kan få stå i kö fyra timmar för att för mat en eller två gånger om dagen.

Folk sover nästan ovanpå varandra. Det är mycket sjukdomar, skabb och löss. Folk mår psykiskt väldigt dåligt. I de förhållandena blir utsatta grupper ännu mera utsatta. Också männen måste lyftas, för det är svårt att komma som ensam man. Det kommer också många ensamma minderåriga.

Isabel började engagera sig tidigt på lokalplanet i Malax, i ungdomsföreningen och Röda Korset.

– Jag har haft så många privilegier i livet att jag ville dela med mig av det jag fått. Jag kunde ju ha blivit född i Afghanistan där livet sett helt annorlunda ut. Jag tycker också att EU:s flyktingpolitik är skrämmande då man låter folk dö. Man låter folk drunkna. Har man en chans att göra något ska man göra det.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: fr 15.11 och 22.11 kl 9.30 i Smedsby fg. Fri lek och pyssel samt kaffe med dopp. Sångstund kl.10.50.

Högmässa: sö 17.11 kl 11 i kyrkan med Mats Björkund och Ann-Christine Nordqvist-Källström. Musikskolans sångelever medverkar.

Under valven: sö 17.11 kl 18 i kyrkkällaren i Korsholms kyrka. Konsert med trion I Fäälän. Fritt inträde och servering.

Missionsgruppen samlas: må 18.11 kl 13.30 i rum Glöd i Smedsby fg.

Karträff: ti 19.11 kl 13 i Gröna rummet, Smedsby fg.

Föräldra-barncafé: on 20.11 kl 10 i Tölby hf. Fri lek och pyssel samt kaffe med dop. Sångstund kl 11.15.

Mellis för lågstadiebarn: to 21.11 och 28.11 kl 13.15-15 i Smedsby fg. Mellanmål och fri samvaro.

Högmässa: sö 24.11 kl 11 i kyrkan med Rune Lindblom och Michael Wargh.

Doomsöndagens tunga mässa: sö 24.11 kl 18 i Sockenstugan och ungdomsutrymmena med Rune Lindblom, Tommy Rannanpää och Michael Wargh.

Julhjälp 2024: julinsamling för behövande i Korsholm må 25.11 kl 13-20 Smedsby fg, kl 18-19 Karperö uf Strandlid, ti 26.11 kl 16-19 Singsby uf. I samarbete med Karperö Marthaförening, Singsby hembygdsförening och Singsby Marthaförening.

Dagisarnas julkyrka: on 27.11 kl 9 i Smedsby fg med Rune Lindblom och Erica Nygård.

Julkonsert med Johanna Kurkela: on 27.11 kl 19 i kyrkan. Arrangör: Central Line Entertainment.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 15.11 och 22.11 kl 8.45 i kyrkan.

Högmässa: sö 17.11 kl. 10 i kyrkan. Fredrik Kass, Håkan Granberg och Niels Burgmann.

Föräldra-barnklubben: on 20.11 och 27.11 i Stallet. Klubben är för alla som är hemma dagtid med sina barn. Vi träffas, umgås, sjunger, leker och fikar. Välkommen varje onsdag!

Biskopsvisitation: 22-24.11 Se puff för mera program!

Bön och Bibel: on 27.11 kl. 19 i Krubban.

REPLIT

Bönegruppen: samlas fr 15.11 och 22.11 kl 10 i fh. Kom och be tillsammans med Leif Galls.

Gudstjänst: sö 17.11. kl 10 i Replot. Häggblom, Lång.

Öppet hus för föräldrar och barn: on 20.11 och 27.11 kl 10 i fh. Fri samvaro, sångstund och kaffe med Heidi Lång.

Fredagsöppet: fr 22.11 kl 19 - 22 i församlingshemmet. Öppet hus för högstadieungdomar.

KVEVLAX Församlingliv

Dags för biskopsvisitation i Kvevlax församling

Välkomna att delta i biskopsvisitation i Kvevlax församling tillsammans med biskop Bo-Göran Åstrand. Program för allmänheten:

FREDAG 22.11

Kl. 8.45 Bön och nattvard i kyrkan, morgonbön och nattvard för hela församlingen.

Kl. 9.40 Karakaffe i församlingshemmet, Håkan Nitovuori "Hälsningar från Tanzania"

LÖRDAG 23.11

Kl. 19 Hela kyrkan sjunger i kyrkan. Medverkande är Ek-kören, Kyrkokören, Manskören, Karakaffets kör och orkestern Stråkdiraget. Biskopen håller kvälls-andakt. Vi avslutar kvällen med kaffe i församlingshemmet.

SÖNDAG 24.11

Kl. 10 Festmässa i Kvevlax kyrka. Biskop Bo-Göran Åstrand predikar, kyrkoherde Fredrik Kass liturg, kantor Rodney Andrén medverkar tillsammans med kyrkokören och Sofie Jungarå spelar tvärflöjt. Efter mässan ordnas kyrklunch i församlingshemmet. Efter lunchen är församlingsmedlemmarna välkomna att delta i visitationsstämman.

Kvällsmässa: sö 24.11 kl 18 i Replot. Boije, Vesterlund, Vidjeskog.

SOLF

Kvällsmässa: sö 17.11 kl 10 med Kanckos och Lång.

Stora och Små: ti 19.11 och 26.11 med drop-in från 9.30 i fh. Lek, samvaro, gemensam frukost och klapp- och klangsånger. Ledare: Elisabeth Ström och Sanna Huhta.

Pensionärsträff: on 20.11 kl 13 i fh. Mona Granholm kommer och berättar om Röda Korsets verksamhet - Nationellt och internationellt.

Kvinnofrukost: lö 23.11 kl 9.30 i församlingshemmet. Gäster är Isabel Flemming med vänner från Nordsystrar r.f. **Gudstjänst:** sö 24.11 kl 10 med Kanckos och Vidjeskog. **Karacafé:** må 25.11 kl 9 i fh. Gäster är Maria Kronqvist-Berg och Tina Back från Korsholms bibliotek.

MALAX

To 14.11 kl. 18: Musikafton till förmån för julhjälp, i Malax kyrka. Allsång och musik, kollekt till julhjälp. Julhjälp delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider.

SOLF Kvinnofrukost

Kvinnofrukost med Isabel Flemming och vänner

Lördagen den 23.11 kl 9.30 ordnas Kvinnofrukost i Solfs församlingshem! Gäster är Isabel Flemming med vänner från föreningen Nordsystrar r.f. Isabel är en av grundarna för föreningen Nordsystrar r.f. som jobbar för att stödja framför allt kvinnor och barn som befinner sig på flykt i Grekland. Isabel har flera gånger varit volontär i flyktingläger och berättar om sina upplevelser, och med sig har hon bland annat sin vän Rabia som själv har varit flykting och bott i flyktingläger.

Anmälan till frukosten bör göras senast 15.11 kl 12 till pastorskansliet, tel. 044 770 8122 eller solfs.forsamling@evl.fi och avgiften (8 euro) betalas på plats antingen kontant eller med kort.

Varmt välkomna!

REPLIT Kör

Vill du vara med i Skärikyrkans kör?

Skärikyrkans kör har börjat öva inför De vackraste julsångerna i Replot och Björkö kyrkor 7:e och 8:e december. Nya sångare är hjärtligt välkomna med!

Det krävs inte att man har sjungit i kör tidigare och de flesta sångerna är bekanta julsånger.

Kören övar i församlingshemmet i Replot på torsdagar. Vi börjar med kaffeservering klockan 18.30 och övningen börjar klockan 19. På onsdagen den 4 december är det genrep med barnkörerna i Replot kyrka klockan 18.

Bergö

Sö 17.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan.
Sö 24.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Lolax.

Malax

Sö 17.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Världsprematurdagen uppmärksammas. Sång: Marlene Östersund. Söndagsskola i Socken.
Ti 19.11 kl. 13: Syföreningen i Övermalax FH.
On 20.11 kl. 13: Tro i vardagen, Malax kyrka.
To 21.11 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici, i Socken.

Sö 24.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Kyrkkaffe. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.
Su 24.11 klo 12: Jumalanpalvelus kirkossa. Kahvit klo 11.

To 28.11 kl. 18: Syföreningens julauktion i Övermalax FH. Mäklare: Stig-Göran Bonn.

Petalax

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan.
Sö 24.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Lolax.

KORSHOLM Musik

Under valven med trion I Fäälän

I Fäälän är en trio som består av Kenneth Nordman på fiol och nyckelharpa, Mats Granfors fiol och Tom Forsman gitarr. I musikserien Under valven håller trion konsert i Korsholms kyrkas källare på söndagen den 17 november klockan 18.

De har alla tre rötterna i den sydösterbottniska musiktraditionen och har spelmän bland sina förfäder. De går i fotspåren efter de gamla spelmännen och deras musik. Dialektuttrycket ”i fäälän” betyder just ”i fotspår” och att ”fälas” betyder att vara på resa.

I Fäälän har spelat i Finland och Sverige på olika festivaler och evenemang. År 2023 släppte trion skivan Thre. I Fäälän blev vald till Årets grupp 2024 vid Eläköön Folk-galan i Finland. Fritt inträde och servering efter konserten.

KOLUMNEN

GISELA LINDE

Tid att vara människa

”JAG FÅR åtminstone vila.”

Nu har jag hört det många gånger. Det sägs av människor som har det bra; med jobb och nätverk och hem och hela härligheten. Men så däckas de av en fet influensa eller bryter en arm eller måste genomgå en större operation.

”Jag får åtminstone vila.” Brukade vi säga så?

”Det där har jag också hört”, säger folk när jag frågar. ”Nej, så sa man inte förut. Man sa att ’jag får åtminstone vara frisk’.”

Somliga har ingenting alls och känner sig obehövligen och ensamma. Men för mycket gör också välfärden skev. Måste det hända något som vi inte själva kan styra över för att vi ska ”få” backa och göra ingenting tills vi vilat färdigt?

»*”Jag får åtminstone vila.”
Brukade vi säga så?»*

ACCELERATION – att allt går fortare och fortare – är modernitetens kärna, menar den tyske sociologen Hartmut Rosa. I början fick människor mer frihet när den tekniska och sociala utvecklingen tog fart. Fattigdomen minskade och rörligheten ökade. Det blev möjligt att studera, att emigrera, att komma upp sig i världen, att byta liv. Sen dess har tempot ökat. Nu är förändringstakten så snabb att vi har fullt upp med att hinna med. Då naggas friheten i kanterna och det blir svårt att få till både vardagsbalans och djupdyk.

I ALL STRESS finns ett element av rädsla, skriver karmelitbrodern Wilfrid Stinissen i sin bok *Evigheten mitt i tiden* från 1992. Vi är rädda för att inte orka, inte hinna, inte räkna till.

”De flesta av oss har för mycket att göra. Men vi kan aldrig ha för mycket att göra. Det finns alltid tid till det vi har att göra. När Gud ger oss ett uppdrag, skapar han också tid till det. Finns det inte tid, är det inte ett uppdrag som kommer från honom, utan ett arbete vi egenmäktigt tagit på oss, ett arbete som faller utanför hans plan med vårt liv.”

PROVOCERANDE? Ja visst. Alla lever inte i kloster, och texten skrevs för över 30 år sen. Är det ens möjligt att undvika tidsbrist och spretiga åtaganden om man vill leva ett normalt liv idag? Ändå är Stinissens text en skön påminnelse: Det är inte så det ska vara. Det är inte Allra Högsta Chefen som hittat på hetsen eller bedömer oss enligt hur vi klarar den. Den tanken ändrar kanske inte det yttre landskapets topologi, tempo och to do-listor. Men det lugnar mig inombords och gör det ibland lättare att säga ja och nej till rätt saker.

Gisela Linde är vikarierande diakoniarbetare i Jomala församling.

Han gjorde orosanmälan på sig själv

Leif Galls, diakoniarbetare i Replots församling, skriver om en diakoniklient – mannen som förlorade allt och gjorde en orosanmälan på sig själv. Den här berättelsen berättar konkret om hur viktig församlingens julinsamling för diakonin kan vara.

TEXT: LEIF GALLS

RELOT Det var en kall dag i december, snön låg redan tjock på marken. Jag kom till en fin plats där man höll på att bygga ett hus. Inne i huset mötte jag Nisse som i princip hade förlorat allt. (Nisse är ett fingerat, men han har gett tillåtelse att vi publicerar hans berättelse)

Han hade varit gift förut, det blev skilsmässa och så småningom träffade han sin nya kärlek. Det såg bra ut. Han hade anställning och så fick de köpa ett hus som i och för sig måste rivas – men tomten var fantastisk. De tog lån, rev det gamla huset och började bygga på ett nytt fint hus.

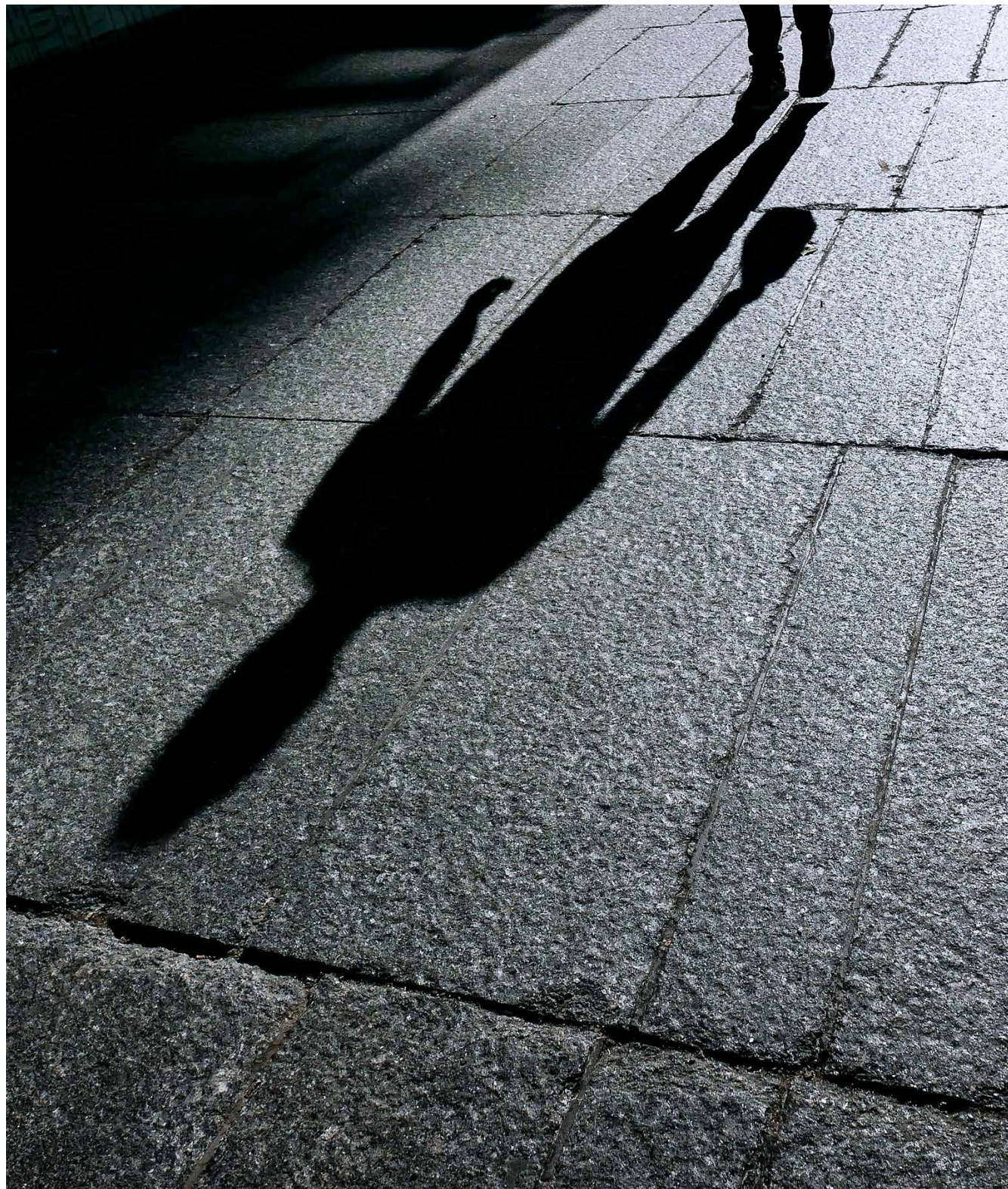
SÅ SMÅNINGOM började sprickorna bli alltmer tydliga i den fina verkligheten. ”De flesta fick gå, vissa hade ju jobbat i evighet på samma jobb”, berättar Nisse.

Även Nisse fick gå, det blev skilsmässa och skulderna växte, vilket så småningom ledde till sjukskrivning. Av olika orsaker blev han även av med huset, och bilen fick säljas för att ersättas av en äldre och billigare.

Det fanns också åtta barn med i bilden, sex egna plus två som kallar honom pappa. Han fick inte bo i huset han byggde utan bodde bland annat i en bastu. När jag kom dit hade barnen (som var två, tre, fyra och fem år) övernattat i det lilla huset med el, men utan vatten och utan dass. Någon natt var det minus 20 grader.

NÄR JAG kom in i husbygget bland plankor, cement och halvfärdigt kök råkade det vara några veckor före jul – och vi hade presentkort att dela ut. När jag skulle skriva den här texten påminde mig Nisse om en man som själv varit långa tider arbetslös och nu hade gett 50 euro ”till någon familj som behöver”.

Det verkar ofta vara så att de som själva har

Nisse hade åtta barn att ta hand om och inga pengar – i desperationen gjorde han en orosanmälan om sig själv.

FOTO: UNSPLASH

det svårt eller är nära gränsen är de som har lättast att ge. Som diakoniarbetare är jag glad över alla organisationer och föreningar som om inte annat vill ge något till julen.

NISSE HAR det svårt ännu idag, ett år senare. Men det blev lite bättre efter att han gjorde det dråpliga att han gjorde en orosanmälan på sig själv.

Jag tänker inte räkna upp alla konstigheter han råkade ut för i kontakt med olika myndigheter. Men – han behöver nog inte läsa någon deckare för att få spänning i livet. Den spänningen ger livet ändå varje dag.

Förra året var det Nisse som fick hjälp i år är det någon annan. Tack för allt vi får för att dela ut.

»När jag kom dit hade barnen övernattat i det lilla huset, utan vatten och utan dass. Någon natt var det minus 20 grader.«

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Det skiljer några år mellan Irene Westerlund och Noel Jansson, men de hittade båda sin plats i församlingen under konfirmandtiden. FOTO: MONICA SANDSTRÖM OCH PRIVAT

”Jag kände mig hemma”

Två unga församlingsmedlemmar berättar om vad som är viktigt för dem i församlingens verksamhet.

– Jag känner att jag är behövd, säger Irene Westerlund.

TEXT: REBECCA PETERSSON

NYKARLEBY Irene Westerlund är 21 år och kommer från Socklot. Just nu studerar hon till speciallärare för tredje året och bor i Vasa till vardags, men helgerna tillbringar hon ofta i Nykarleby.

Sedan konfirmandtiden har Irene varit engagerad i Nykarleby församling, både som deltagare och som frivillig. Den tiden väckte ett intresse hos henne.

– Jag kände mig hemma. Alla var snälla och det kändes bra att vara med, säger hon.

Genom åren har Irene ställt upp som

hjälpmedare, varit aktiv i en smågrupp, deltagit i utflykter, läger, körer, ja allt möjligt. I höst är hon dessutom med i församlingens Alpha-kurs, på distans från Vasa.

Varför vill du engagera dig i församlingen?

– Det ger mig samhörighet och gemenskap. Jag får kraft från det och känner att jag är behövd. Jag får utvecklas i min tro.

Irene beskriver sin tro som en grund för hennes liv. Det är på allvar för henne.

Men församlingen är inte bara allvar, utan också gemenskap och vänner. Hon uppmuntrar andra unga att våga testa sig fram i församlingens utbud, och att fråga andra om man undrar något.

Vad kunde församlingar tänka på för att möta ungas behov ännu bättre?

– Det finns rätt mycket utbud för de som är i konfirmandåldern, men då man blir 20 plus tar det lite slut. Ganska få samlingar och verksamhet är riktade till unga-vuxna.

Trots att utbudet tenderar minska ju äldre man blir som ungdom, så är Irene fortfarande aktiv i sin hemförsamling, som hon trivs i.

– Det mesta sker ju också på helgerna och jag är hemma nästan varje helg. Så jag kan vara med ganska mycket.

Gemenskapen betyder mycket

Noel Jansson är 17 år och kommer från Nykarleby centrum. Han studerar till kock vid Optima i Jakobstad, och också han är engagerad i församlingen. Precis som för Irene var det konfirmandtiden som väckte ett intresse för församlingsliv hos Noel.

Under lägret började han och en annan

kille musicera tillsammans. De spelade på någon andakt under lägret, och sen fortsatte de stå för takten och melodin på församlingens ungdomssamlingar.

– Samtidigt gick jag hjälpledarskolning och hjälpte till på ungdomssamlingarna, och så blev jag tillfrågad att gå med i församlingens påverkansgrupp för unga. Nu är jag hjälpledare till årets konfirmander, säger Noel.

»Gemenskapen betyder mycket.«

Vad ger det dig att aktivt vara med i församlingen?

– Gemenskapen betyder mycket. Jag vill bara ha roligt, och att andra ska ha roligt, säger Noel.

Under ungdomssamlingarna träffas också unga från Nykarleby som kanske inte annars haft så mycket med varandra att göra.

– Då kanske man lär känna dem. Det är ganska kul att se andra människors personligheter och lära känna dem. Och så händer det ju olika saker varje ungdomssamling.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

Fre 15.11 kl. 19: in da House i Församlingscentrets ungdomsutrymme, Mård.

Lö 16.11 kl. 21: "Ljus i mörkret", nattvardsmässa i Bonäs församlingsstuga, J-G Björk.

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa i Jakobstads kyrka, J-G Björk, Turpeinen, Wester. Gudstjänstgrupp: Ungdomar. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

Sö 17.11 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. "Jag har inte all sanning, men Sanningen har mig", J-G Björk.

Ti 19.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

Ti 19.11 kl. 12: Taizéandakt i Johanneskapellet, Wester.

Ti 19.11 kl. 18: Bibelspår i Församlingscentret. Apostlagärningarna del 2, Boris Salo. Kl. 19 samtal i smågrupper.

To 21.11 kl. 9-15: Barnens dag med sång, musik och konst i Jakobstads kyrka. Orgelsaga, Kläm och Känn på kyrkan, Sångskoj m.m. Wester, Borgmästare, Anna-Karin Johansson, Ulla Nyström.

Info www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

To 21.11 kl. 12: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, flöjt Johansson, orgel Borgmästare.

To 21.11 kl. 13: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Brita Jern.

To 21.11 kl. 18: Hela kyrkan sjunger! Sång- och musik-afton för alla åldrar i Jakobstads kyrka, Musikskolans orgelelever, sångare från köreerna Adorate, Gloria, Vestanlidgårdens strängband, Kyrkokören, Glada kören, Borgmästare, Wester, andakt Edman.

To 21.11 kl. 19: Vardagspaus för kvinnor – mitt i livet i Bonäs prästgård, Englund.

Fre 22.11 kl. 19: in da House i Församlingscentrets ungdomsutrymme, Nylund-Wentus, Mård.

Lö 23.11 kl. 18: Psalmaföreläsning i Jakobstads kyrka, Borgmästare.

Sö 24.11 kl. 12: Högmässa i Jakobstads kyrka, Edman, Krokfors, Borgmästare, Gloriakören. Maire Paavolas gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtube-kanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

Ti 26.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

Ti 26.11 kl. 13: Öppet café i Församlingscentret. Tema: Fråga prästen, J-G Björk.

On 27.11 kl. 14: Samtalsgrupp kring sorg, i Församlingscentret, Turpeinen, Ekman.

To 28.11 kl. 12: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Mirkkalea Konttila.

JAKOBSTAD Musik

En dag med musik och sång för alla åldrar i Jakobstads kyrka

Torsdagen den **21 november** ordnas Barnens dag i Jakobstads kyrka. Orgelsaga, Kläm & Känn på kyrkan och Orgelskoj varvas med upplevelsevandringar. **Kl.12-12.20** spelar Anna-Karin Johansson flöjt och Lisen Borgmästare orgel. Dagen avslutas **kl.18** med Hela kyrkan sjunger som ett sång- och musik tillfälle för alla åldrar. Att sjunga tillsammans är härligt! Vi får sjunga med Glada kören, Gloriakören, Adorate, Vestanlidgårdens strängband, Kyrkokören och musikskolans orgelelever och församlingens kantorer. Jakob Edman håller andakt. Detaljinfo om dagen finns på församlingens webbplats www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.

Varmt välkommen till kyrkan!

KRONOBY

Mässa sö 17.11 kl. 10: i Kronoby kyrka, Saitajoki, Storbjörk.

Gudstjänst sö 24.11 kl. 10: i Kronoby kyrka, Kavilo, Kristina Klingenberg.

Terjärv

Mässa sö 17.11 kl. 10: i Terjärv kyrka, Store, Borgmästare.

Gudstjänst sö 24.11 kl. 13: i Terjärv kyrka, Kavilo, Stefan Lönnquist.

Nedervetil

Mässa sö 17.11 kl. 13: i Nedervetil kyrka, Store, Borgmästare.

Gudstjänst sö 24.11 kl. 10: i Nedervetil kyrka, Saitajoki, Smedjebacka.

LARSMO

Gudstjänsterna streamas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

To 14.11 kl. 11-12.30 Sopplunch: i Holm bönehus.

– **kl. 18.30 Sommarskriftskolans start (grupp 2):** i församlingens hemmet för konfirmander och föräldrar.

Lö 16.11 kl. 18.30 Lördagssamling: i församlingens hemmet. Tuula Vilo medverkar, Susanna Östman med lovsångsteam leder lovsången, servering, barnpassning.

Sö 17.11 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Wiklund, sång Mathias Svenfelt. Kyrkvård: Murmästare.

On 20.11 kl. 19 Kvinnokväll: i församlingens hemmet med lovsång, bön, vittnesbörd och servering.

To 21.11 kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Nygård, Forsman.

– **kl. 18-20 Språkcafé:** i huvudbiblioteket i Holm. Eget program för barnen. Arr: Larsmo kommunbibliotek, Larsmo Röda Kors-avdelning och Larsmo församling

Lö 23.11 kl. 18 Nattvardsmässa: i Bosund bönehus: Sjöblom.

Sö 24.11 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman, Ulf Axell klarinett. Kyrkvård: Furuholmen.

– **kl. 17 Dop:** i kyrkan, Nygård, Forsman.

To 28.11 kl. 9.45 Adventskyrka för förskola och småbarnspedagogiken: Sjöblom, Forsman, barnledare.

– **kl. 10.45 Adventskyrka för de minsta:** för dagklubbar, föräldrabarngrupper och hemmavarande familjer, Sjöblom, Forsman, barnledare.

– **kl. 19 Karasamling:** se församlingens hemsida.

Julhjälpen: Röda Korset i samarbete med Larsmo församling samlar under tiden 22.11-9.12 in livsmedel, hygienartiklar mm med lång hållbarhet vid S-Market i Larsmo. Produkterna kan doneras i en köpvagn intill

NYKARLEBY Gemenskap

Gemenskapskväll i Nykarleby

Lördagen 16.11 kl. 18.30 ordnar Kyrkans ungdom en gemenskapskväll i Nykarleby församlingens hem. Kören Paletten från Karleby medverkar under ledning av Ingmar Byskata, Matti Aspvik håller undervisning, David Sandström vittnesbörd och Sofie Björkgren-Näse leder kvällen. Kvällen avslutas med nattvard tillsammans med kyrkoherde Mats Edman, och med servering. Välkommen med!

LARSMO Familj

Adventskyrka för de minsta

Torsdag 28.11 inleder vi adventstiden i Larsmo kyrka med adventskyrka för de minsta. För att både små och stora ska se bra och ha gott om utrymme så har vi i år två adventskyrkor, **kl. 9.45** för förskola och småbarnspedagogiken och **kl. 10.45** för dagklubbar, föräldrabarngrupper och hemmavarande familjer. Varmt välkomna!

kassorna och delas ut av diakonin till hushåll i Larsmo inför julen. Tack för din gåva!

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 17.11 kl 10 Gemensam högmässa:

Jeppo kyrka, Edman, Smeds, Ringwall, söndagsskola

- **kl 18 Ekumenisk bön o lovsång:**

Munsala församlingshem

Sö 24.11 kl 10 Högmässa:

Nykarleby kyrka, Smeds, söndagsskola

Kyrksöndag i Pensala bönehus

Sö 24.11 kl 13 Bibelstudium: "Från död till liv", Albert Häggblom, Niclas Nylund, gitarrgruppen Salem, kl 14 Servering.

- **kl 14.30 Högmässa:** Albert Häggblom, Niclas Nylund, orgelmusik Christian Heikius

Samlingar och grupper

Lö 16.11 kl 18.30 Gemenskapskväll:

Nykarleby församlingshem, kören Paletten, Ingmar Byskata, Matti Aspvik, Sofie Björkgren-Näse, David Sandström, kvällsmässa Edman (KU)

Må 18.11 kl 18 Sångafton:

Nykarleby församlingshem, Tore Jungerstam, Pensala strängband

Ti 19.11 kl 19 Filmkväll:

"The Chosen", Jeppo församlingshem

On 20.11 kl 19 Missionskafé:

Pensala bönehus, Peter Åbacka

Må 25.11 kl 18 Kyrkcafé: Nykarleby kyrka, "Sång o musik i Guds namn", Sandra Frilund m.fl.

To 28.11 kl 13 Missionsmöte:

Jeppo bönehus, Albert Häggblom

- **kl 18 Språkcafé:** Lillajulfest,

Nykarleby församlingshem, julgröt, program

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

Sö 17.11 kl. 10 Gudstjänst: Esse kyrka:

Komulainen, Pandey. Strömning i Youtube

- **kl. 10 Högmässa:** Pedersöre kyrka. Björk, Östman, Manskören. Söndagsklubben för barn i sakristian under en del av högmässan

- **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

- **kl. 15 Sammankomst:**

Flynängens bönehus

- **kl. 18 Kvällsgudstjänst:** Purmo kyrka.

Björk, Pandey. Sång Marguerithe Sandstedt-Granvik

- **kl. 18 GloriaDei-mässa:** Kyrkostrands församlingshem. Liturg Albert Häggblom, Pre-

dikant Tore Jungerstam. Larsmo lovsångsgrupp. Program för barnen, servering

Må 18.11 kl. 13 Symöte: Kållby bönehus

Ti 19.11 kl. 13.30 Karby-Sundby symöte:

Sundby byahem

- **kl. 13.30 Missionsmöte vid Nars:**

Narsvägen 135

On 20.11 kl. 12 Lunch för daglediga: Esse

församlingshem. Camilla Passell. Anmäl senast 13.11 till Barbro 040 310 0458. 12 euro

Lö 23.11 kl. 18 Orgelcafé "Franska pärlor":

Esse församlingshem. Sven-Olof Ray. Fritt inträde, kollekt till Ukrainahjälpen

- **kl. 19 Domsöndagsmötet:** Kållby bönehus.

Komulainen, Malmsten-Ahlsved

- **kl. 19 Sammankomst:**

Flynängens bönehus

- **kl. 19 Musikcafé:** Bennäs kyrkhem:

Maria Holmgård o Jenny Pulkkinen

Sö 24.11 kl. 10 Högmässa: Esse kyrka.

Björk, Malmsten-Ahlsved

- **kl. 10 Högmässa:** Pedersöre kyrka. Öster-

backa, Östman, Hans Häggblom, valthorn.

Även strömning i Youtube

- **kl. 13 Tvåspråkig högmässa/kaksikielinen**

messu: Purmo kyrka. Komulainen, Östman

- **kl. 14 Domsöndagsmötet:** Kållby bönehus.

Leif Erikson, Lina o Elvira Forsblom,

Matti Forsblom

- **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

- **kl. 15 och 18 Sammankomst:**

Flynängens bönehus

- **kl. 18 Kvällsmöti:** Esse församlingshem.

Undervisning, lovsång, program för barnen, pizza

- **kl. 19.30 Möte:** Åvist bykyrka.

Sionsharpan 150 år. Alf Wallin

Må 25.11 kl. 13 Salamu: Åvist bykyrka

- **kl. 13 Symöte:** Forsby bykyrka. Emet

- **kl. 18 Kväll om förbön och befrielse, del 2:**

Bennäs kyrkhem. Boris Sandås

On 27.11 kl. 12 Vänfest för ensamma:

Esse församlingshem. Kung

Kom med!

Bibel och bön: Bennäs kyrkhem.

Varje tisdag kl. 18

Bön: Purmo kyrka. Varje torsdag kl. 18

Samtal o bön: Ytteresse bönehus. Varje

torsdag kl. 19

Bibel o bön: Forsby bykyrka. Varannan tors-

dag kl. 19. Udda veckor

Ungdomssamlingar

I Bennäs, Esse och Purmo.

Se info på hemsidan

KOLUMNEN

JAN NYGÅRD

Guds vision och min vision

HUR SER din och min vision av en församling ut? Hur skulle vi önska att den skulle vara? Om vi aktiverar oss, i vilken riktning vill vi då påverka den? Svaren varierar från person till person beroende på ålder och bakgrund. När vi aktiverar oss med själ och hjärta händer det sig ofta att vi märker att det inte är så lätt att få församlingen i den riktning vi önskar. Det finns andra som också försöker påverka och vars visioner inte till alla delar överensstämmer med våra egna. Det är heller inte så lätt att ändra en församling. Den fanns ju före vi kom till den. Det kan hända att vi blir besvikna och drar oss tillbaka om vi inte inser det. För att undvika det kunde vi kanske nalkas församlingen på ett annat sätt.

FÖRSAMLINGEN, ELLER Kyrkan som den ibland också kallas, är grundad av Herren Jesus. Därför borde vi kanske fråga oss vad han har för vision. Vår iver kunde riktas i den riktningen att vi frågar oss vad Jesus vill. Ta reda på vad han tänkt sig, i vilken riktning han är verksam. Då blir det en upptäcktsfärd förhoppningsvis tillsammans med andra som är ute i samma ärende. I Bibeln finner vi svaren på Jesu tanke med sin Kyrka. Där sägs det nämligen att han är huvudet för Kyrkan.

»Kyrkan är en gemenskap. Budskapet förenar och skapar en gemenskap.«

JAG LYFTER fram några grundtankar om Kyrkan. Den är byggd på apostlarnas och profeternas grund. Kort och gott innebär det att grunden är Jesu lära såsom den getts oss av apostlarna. Det är Kyrkans budskap. Grunden är alltså inte någon mänsklig ideologi.

Det andra är att Kyrkan är en gemenskap. Budskapet förenar och skapar en gemenskap. En gemenskap som vi får med vår Gud i gudstjänst, dop och nattvard. Men också en gemenskap mellan dem som förenas kring vår Herre och Frälsare. Där får vi dela våra bördor, dela glädjen, dela de uppgifter och den kalldelse vi fått att tjäna varandra.

Välkommen med i gemenskapen!

PEDERSÖRE Tillsammans

Vänfest i Esse församlingshem

Väntjänst i Esse ordnar vänfest för ensamma i Esse församlingshem onsdagen den **27.11 kl. 12**. Vi bjuder på gröt, soppa, smörgåsar och kaffe. Vi sjunger julsånger tillsammans och församlingen medverkar med andakt. Varmt välkommen!

Jan Nygård är tillförordnad kyrkoherde Larsmo.

Rainer går i pension – för andra gången

Rainer Mäenpää går i pension som 73-åring, och han känner sig pigg. Han trivs med att ha olika projekt på gång.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

LARSMO Rainer Mäenpää är 73 år och jobbar som fastighetschef i Larsmo församling. Eller egentligen har han semester just nu och går i pension i december, men sedan 2008 har han jobbat med att förvalta församlingens fastigheter.

– Om man ska ha verksamhet behöver det finnas ändamålsenliga fastigheter, säger han.

Rainer har egentligen redan gått i pension en gång. I över 20 år arbetade han som lärare vid Yrkeskolan Optima, först inom maskin- och metall, och senare med de mer tekniska bitarna av utbildningarna vid Lannäslund. En del av lärartiden jobbade han alltså dubbelt, först som lärare och sen som fastighetschef på 30 procent

– Jag har trivts med projektarbeten.

Han var med som frivillig i planeringen av församlingshemmet, och på den vägen halkade han in som anställd i församlingen.

Två av de stora projekt som han nu lämnar över är renoveringen av prästgården och färdigställandet av nya gravgården.

För flera år sedan gjordes det upp en plan för hur prästgården och hela det området ska renoveras. Man har tagit en liten bit i taget vartefter man hittat pengar, men 2018 hittades det mögel i byggnaden vilket krävde en snabb insats. Och i vintras behövdes en punktinsats igen då det uppstod en vattenläcka i källaren.

Något behöver alltid renoveras

Att vara fastighetschef i en församling är ett jobb som kräver viss kreativitet.

– Då man har byggnader från slutet av 1700-talet och början av 1800-talet så finns det alltid renoveringsbehov.

Rainer är tacksam över att samarbetet fungerar så bra i församlingen. Då han sett att något behövt göras har församlingens råd försökt budgetera medel för det, även om det såklart vore roligt om alla medel kunde gå till verksamheten.

Allt faller under bön

Vad gäller nya gravgården är det första skedet av projektet på slutrakan. Också det är ett projekt som pågått i många år. Församlingen har köpt mark intill den gamla gravgården. De har planerat, anlitat arkitekter, fått ritningar, strukturerat vissa planer och planerat om, för att till sist

Rainer Mäenpää trivs med att ha olika projekt på gång. FOTO: PRIVAT

kunna verkställa. Och sen hittade de berg då man började gräva.

Enligt de första beräkningarna skulle prisslappen på gravgården gå på 1,1 miljon. Det var för dyrt, så man fick stryka sådant som parkering och servicehus, och också en del av utsmyckningen. Bland annat en vattenspegel som fanns med i planerna. Att den behövde ryka hör till det som harmar Rainer mest. Men, det är som det är, konstaterar han.

Under 2025 ska den första delen av nya gravgården invigas och välsignas. Sen är det tre de-

lar kvar som ska färdigställas, men nu är det inte längre Rainers ansvar.

Men även om arbetet inneburit sina utmaningar så är det med värme som Rainer pratar om arbetet och arbetsplatsen. På frågan om vad han kommer sakna mest svarar han:

– Gemenskapen. Varje onsdag förmiddag har vi samlats. Man har träffat alla och fått berätta vad man velat. Men jag har sagt att jag nog kommer att fortsätta komma in på kaffe.

Han känner sig inte trött eller sliten, och han tycker om att få vara med i händelsernas centrum och se projekt gå från plan till verklighet.

– Men då man är 73 år måste man ändå tänka realistiskt.

Att arbeta i en församling beskriver han som en trygghet.

– Allt faller under bön, säger Rainer.

»Då man har byggnader från 1700- och 1800-talet finns det alltid renoveringsbehov.«

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Höstmys

När mörkret kommer mår du bra av att söka dig inomhus och göra något tillsammans med andra. Gå på konsert. Delta i en sångstund. Upplev en andakt. Vänta in advent.

Kolla in annonseringen i din församling!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR:

Esbo domkyrka sö 17.11 kl. 12.15: Heidi Jäntti, Kallatsa, Malmgren, Brunell, seniorkören Furorna och Håkan Wikman. Kaplan Heidi Jäntti håller sin avskedspredikan.

Olars kyrka sö 17.11 kl. 17.00: Vi njuter av stillheten i den mörka höstkvällen och sjunger tillsammans sånger tillsammans. Ertman, Kronlund.

Esbo domkyrka sö 24.11 kl. 12.15: von Martens, Malmgren, Brunell.

SAMLINGAR FÖR DAGLEDIGA:

Torsdagsträffen 14.11 kl. 13.00–14.30: i Södrick kapell. Träffens tema: Info om diakonin. Sista torsdagsträffen för säsongen, vi ses i januari.

Symamsellerna må 25.11 kl. 16.00–19.00: i Stickebo, Esbo domkyrkas församlingsgård. Handarbetsgruppen firar lillajul med knytkalas och julkortspysse. Sista träffen för den här hösten. Mer info: diakon Nina Wallenius 050 432 4323.

Kvinnogruppen Solrosorna ti 26.11 kl.

13.30: i Dickursby kyrka. Sista träffen för hösten. Mer info: diakon Taina Sandberg 040 547 1856

Adventsfest i Esbo domkyrkas församlingsgård to 28.11 kl. 11.00–13.30: Vi bjuder på gröt och tårta så söt, Lucia och musikprogram. Suvi och Folke Gräsbeck musicerar. Anmälning senast 20.11 till Ani Iivanainen 050 597 3313 eller e-post: diakoni.esbosvenska@evl.fi.

Symamsellernas julbasar fr 29.11 kl.

11.30–14.00: Välkomna och fynda julklappar eller något till dig själv. Folkhälsanhuset i Hagalund, Vindgränden 6 C.

Barnens roligaste julsånger lö 30.11 kl.

10.30: i Olars kyrka. Kom med och sjung in julens roligaste barnsånger. Vi sjunger, dansar, leker och spelar rytminstrument. Efter det bjuder vi på julgott och glögg.

Övrig verksamhet för småbarn, föräldrar och unga hittas på esboförsamlingar.fi

Julinsamling till diakonins klienter: Vi samlar in julchokladaskar och presentkort till Tokmanni (20€) till diakonins klienter inför julen. Mer info av diakonerna.

Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning: asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboförsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli: på Kyrkogatan 10 betjänar per telefon må–to kl.

9–12, e-post: esbosvenskaforsamling@evl.fi Kansliet öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning:

Bokningstjänster, 09 8050 2601, Begravningsstjänster, 09 8050 2200, Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: 09 8050 2600. Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600.

GRANKULLA

Insamlingen av presentkort inför jul har börjat, till familjer, ensamma och äldre med dålig ekonomi. Skriv Diakoni/svenska församlingen på kuvertet och lämna in det före den 11.12 till vaktmästare, kansliet eller direkt till diakonin. Förfrågningar: Catherine Granlund: 050 439 3208, catherine.granlund@evl.fi. Tack på förhand.

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa, Jona Granlund, Heli Peitsalo. Damkören CanTanter, dir. Kjerstin Sikström. Kyrkkaffe i övre salen.

Ti 19.11 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Ca-

rola Wikström, Barbro Smeds. Tema: Vi ses i Grani – Frågesportspel om Grankulla. **Kl. 18:** Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 20.11 kl. 14: Kyrkosyöreningen i övre brasrummet.

Kl. 18–20: Skribastart & nattvardsundervisning i Sebastos, Daniel Nyberg, Jona Granlund.

To 21.11 kl. 18: Fyren. Meditativ kvällsgudstjänst i Sebastos kapell. Heli Peitsalo, Daniel Nyberg.

Fr 22.11 kl. 18: Ungdomarnas julfest i Klubb97, Jona Granlund.

Sö 24.11 kl. 18: Kvällsmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffe i nedre brasrummet

Ti 26.11 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdelning i kyrkans aula.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 27.11 kl. 14: Kyrkosyöreningen i övre brasrummet.

Kl. 17.00–19.30: Familjekväll i Grankulla kyrka med matservering, program och andakt, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

To 28.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18–19: Samtal om psalmer i övre brasrummet, Henrik Nymalm. Vi läser en psalm ur Bibeln och funderar tillsammans på den. Välkommen. Kvällste.

KYRKSLÄTT

Fre 15.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Sö 17.11 kl. 12: Mässa med folklig dans och musik i S:t Mikael's kyrka

Må 18.11 kl. 18.30: Sång och bön i S:t Mikael's kyrka

Ti 19.11 kl. 14: Seniorgruppen träffas på Hörnan

Ons 20.11 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 21.11 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Fre 22.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Sö 24.11 kl. 12: Mässa med konfirmation i S:t Mikael's kyrka

Må 25.11 kl. 18.30: Sång och bön i S:t Mikael's kyrka

Ons 27.11 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 28.11 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

To 28.11 kl. 17–20: Ungdomskväll för ungdomar i högstadiesålder

Fre 29.11 kl. 13–15.30: Terminens sista Effa på Hörnan

Behöver du hjälp? Boka tid till diakonikansliet via Diakonihjälpen tel. 050 478 4227
Noggrannare information finns på hemsidan: www.kyrkslattsforsamlingar.fi – tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön. 17.11 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet. Onni Thulesius. Paula Sirén.

Sön. 17.11 kl. 19 "Under Nordens skyar / Pohjolan taivaan alla": Konsert med

Pirkanmaan Laulajat ry: i Viinikka kyrka. Juhana Mattila, piano. Paula Sirén, orgel. Fritt inträde.

Tis. 19.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 19.11 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

Ons. 20.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Sångpedagog Tarja Mäki-Latvala är vår gäst – Leve sången!

Sön. 24.11 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet. Janne Heikkilä, Paula Sirén. Predikant Per-Ole Hjulfors, Laestadianernas Fridsföreningars Förbund r.f.

Tis. 26.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 26.11 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

Ons. 27.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Inför advent – Karin von Wendt är vår gäst med sina tomtar.

VANDA

HELINGE KYRKA S:T LARS Kyrkov.45

Högmässa: sö 17.11 kl. 10. Kristian Willis och Anders Ekberg.

Kvällsmässa: sö 17.11 kl. 18–19. Talare Robin Bergström, hjälpledare.

Högmässa: sö 24.11 kl. 10. Eva Ahl-Waris och Anders Ekberg.

DICKURSBY KYRKA Stationsv.12a

Musiklek: fr 15.11, 22.11 kl. 10–11.

Ungdomskväll: on 20.11, 27.11 kl. 18–20.

Sångstund för alla: on 20.11, 27.11 kl. 18–19.

Seniorcafé: ti 19.11 kl. 13–14.30.

MYRBACKA KYRKA Strömfårav.1

Familjecafé: ti 19.11, 26.11 kl. 9.30–11.

Pensionärskrets: ti 19.11 kl. 11.30.

Träffpunkt: ti 26.11 kl. 11.30–13.

HÅKANSBÖLE KYRKA Håkansbölev.48

Sottungsby-Håkansböle pensionärskrets: to 28.11 kl. 13–14.30.

ÖVRIGT

Sportklubben: varje ti kl. 16.15–17 i Dickursby skola.

ViAnda-kören: övar onsdagar kl. 12–14 på Helsinggård.

Vivandi-kören: övar torsdagar kl. 17–19 på Bygård.

Dickursbykretsen: ons 20.11 kl. 14–16 i Folkhälsanhuset.

Allsång på Folkhälsanhuset: ons 27.11 kl. 14.30–15.30.

INTERNATIONAL

The Message Club: to 28.11 kl. 14–16 at Tikkurila Church.

Welcome to Sunday Service with Holy Communion: every Sunday at 12pm at Tikkurila church. Fellowship after the service.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

GUDSTJÄNSTER

Söndag 17.11, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 17.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Furahakören medverkar och firar sitt 50-årsjubileum.

Söndag 17.11, mässa: kl. 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr. Passionärerna medverkar.

Tisdag 19.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 19.11, andakt: kl 17.30 i Drumsö seniorhus.

Onsdag 20.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 20.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 24.11, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 24.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Schola Sancti Ioannis medverkar.

24.11, ljusmässa: kl. 18 i Tomaskyrkan. Tomas vokalensemble medverkar.

Tisdag 26.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 27.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 27.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan. Emilia Tikkala är kantor och sjunger kantaten O Gottes Stadt av Dietrich Buxtehude.

GEMENSKAP

Manskraft: lördag 16.11 kl. 11–13 i Johannes vardagsrum. Anmäl dig senast 14.11 till attend@uwe.fi.

Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30–18. Lunch kl. 11–13, liten andakt kl. 14.45, program kl. 13.30: 19.11: Stillhetens yogas stolövning med Maria Repo-Rostedt. 26.11: Sören Lillkung: Etik och pengar + lite sång.

Diakonträff: 21.11 kl. 12–13.30 i S:t Jacobs kyrka.

Så skört är livet: måndag 25.11 kl. 18.30 i Johannes vardagsrum. Broderibilder, dikter och pianoimprovisation kring temat sorg med Åsa Hansson och Anna Brummer. Läs mera på vår hemsida: johannesforsamlig.fi/johannes

Träffpunkt: torsdag 28.11 kl. 14 i Högborgssalen. Adventspyssel med Patrick Sundberg.

Family fun: onsdag 27.11 kl. 17–19 i Johannes vardagsrum. Tema: hållbar jul. Risgrönsgröt och julpyssel, som också passar vuxna.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

För familjer och barn

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan.

Tisdagar kl. 10–11 (musiklek kl. 10) i Käätöpaikka, Arabiastrandens invånarhus.

Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan.

Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i S:t Jacobs kyrka.

Musiklek efter dagis: torsdagar kl. 17.30 i Johannes vardagsrum.

Fritids: för barn i klasserna 3–6. Kom och chill, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats. Fritids i S:t Jacobs kyrka på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 0469217512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina:

050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.
Family fun: onsdag 13.11 kl. 17–19 i S:t Jacobs kyrka. Mat, pyssel, andakt och sång. Tema: hållbar jul.

MATTEUS

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Förutom den söndag vi firar

Kvällsmässa: 8.12 kl. 18. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan.

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Molnet: Ett tillfälle för bön varannan torsdag (28.11) kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss.

Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

BARN, UNGDOM OCH FAMILJ

Kontakt: barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050-380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, tfn 050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710

Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs.

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m.

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Catarina Bär-lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

Barnklubb för 4–8-åringar: Torsdagar, program kl. 17–19, man får stanna till 19.30. Novemberprogram 7.11 rita och måla, 14.11 sällskapsspel, 21.11 pepparkaksbakning, 28.11 lillajulsprogram. Barnpassning för yngre barn från 17–19.30.

MUSIK

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Kören övar tillsammans med Fiona Chow under hösten. Kontakt: 045 101 5360

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4–7 och övar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15.

Matteus barnkör: övar i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

VOICE-kören övar inför Matteuskyrkans 40-årsjubileum: Östra Helsingfors svängigaste kör övar 6 gånger inför Matteuskyrkans jubileumskonsert i februari: 21.11, 4.12 (OBS onsdag), 19.12, 9.1, 23.1 och 6.2. Övningarna börjar kl. 18:30.

GEMENSKAP

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10–14)

Matteus Afterwork varje torsdag: Mid-

KYRKSLÄTT

Ljusväktare sökes!

Ställ upp som ljusväktare för Betlehems Fredsljus som kommer till Kyrkslätt i år igen kring första advent. Ljuset finns sedan för andra att hämta till egen lykta från urnelunden intill S:t Mikael's kyrka i centrum. Elden finns i lyktor på tackstenen fram till 26.12, eller längre ifall vi har tillräckligt många ljusväktare.

Ljusväktarens uppgift är att byta ut ljusen i de tre lyktorna vid urnelunden så att Betlehems Fredsljus får lysa med samma eldslåga som när den kom. Ställ upp en dag eller flera!

Kontakta jenny.airaksinen@evl.fi, 0503761488

dag för tre euro och möjlighet till några timmars gratis barnklubb. Matteus församling erbjuder en trevlig kväll då du både slipper laga middag och dessutom kan få några timmar egen tid – antingen för att uträtta egna ärenden eller så kan du delta Matteus kvällsprogram för vuxna. Middagen börjar kl. 17, programmet 18 eller 18.30.

Stickklubben: Handarbete med kaffe, bulla och trevliga samtal. Vi träffas jämna veckor kl. 11–13. Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: I höst läser och samtalar Bokmalarna utgående från Livets vatten av Maria Küchen. Var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteuskyrkan. Följande träff är 2.12. Kontakt Annica Söderström, 050 568 0085.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 2.12 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kontakt Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: En fredag i månaden i Matteuskyrkan. Fredag 15.11 besöker Olav S. Melin, teolog och tidigare chefredaktör, gruppen med temat ”Amos Anderson – en annorlunda mecenat”. Välkommen med! Kontakt Peter Andersson 040 533 6185

Keramikkurs: Lördag 23.11 kl. 10 kan du komma och pröva på keramik tillsammans med keramikartesan Marika Salomaa. Max 10 personer. Anmälan till Matteus kansli (matteus.fors@evl.fi) – till ett eller fler tillfällen. 10€ materialavgift/gång.

Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Torsdag 21.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Novemberträffens tema är Kristus i Gamla testamentet. Mera info på hemsidan eller Matteus kansli.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11–13.

PETRUS

Varmt välkommen på gudstjänst!

Söndagens högmässor: kl. 10 i Munksnäs kyrka, kyrkkaffe. kl. 12 i Äggelby gamla kyrka, kyrkkaffe. 17.11 Ronny Thylin, Hannes Uunila. 24.11 Ronny Thylin, Mathias Sandell.

Petrus Puls: Söndagar kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en ledigare gudstjänst med mera utrymme för lovsång, bön och bibelundervisning. Kyrkkaffe efteråt, välkommen!

BARNFAMILJER

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5 år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi.

Följ Petrus Kidz-gruppen: på facebook för mer aktuell info!

UNGDOMAR

Ambient: Ungdomssamling kl. 18.30 i Petruskyrkan varannan fredag. Höstens datum: 15.11, 29.11 och 13.12. Kvällarna bjuder på andakt och varierande program tex. film, matlagning och tävlingar. Följ @petrusyouth_ på instagram för mer info eller kontakta nadine.mabinda@evl.fi. Välkommen med!

EVENEMANG OCH KURSER

Petra-frukost: kl. 10–12 i Petruskyrkan. En förmiddag för kvinnor i alla åldrar,

med frukost och gemenskap. Denna gång berättar Caroline Sandström om ”Hur jag formats till den jag är idag”. 8€ (studerande/hemmamamma 5€). Välkommen med!

Fredagscafé i Petruskyrkan: Varje fredag hela hösten kl. 17–19. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam, med familj eller vänner!

Dagscafé: Tis 26.11 kl. 13–14.30 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel. 0503442711.

De vackraste julsångerna: Sjung in julen tillsammans! 30.11 kl. 17 i Äggelby gamla kyrka. 15.12 kl. 15.30 i Petruskyrkan. 16.12 kl. 19 i Munksnäs kyrka.

ANDAKT OCH BÖN

Förbön och tack: Tvåspråkig förbönskväll varannan tisdag kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Lovsångskören övar kl. 18. 26.11 Tuomas Anttila.

Petruskyrkan öppen för bön: Varje tisdag kl. 8–9, egen bön (instrumental musik) och 15 min gemensam bön. Var gärna med i bön för församlingen och vår stad även om du inte har möjlighet att komma till kyrkan.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

SJUNG I KÖR

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. Två må i månaden. fionat-chow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan ti kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

Sön 17.11

Högmässa: kl. 10 i Ekenäs
Högmässa: kl. 10 i Tenala
Musikandakt: kl. 16 i Bromarvs kyrka

Sön 24.11

Högmässa: kl. 10 i Ekenäs

MUSIK

Babykonsert: ons 20.11 kl. 10 i Ekenäs kyrka. Anmälingar till Iselin senast 18.11, 044-755 3611.

Vox Aronis adventskonsert: lör 30.11 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Medverkar gör vokalensemblen Vox Aroni, solister och instrumentalister. Dir. Inkeri Aittola. Fritt inträde.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 15.11:

– kl. 18.00 **Israeliska danser:** Församlingshemmet. Unnérus.

Sö 17.11:

– kl. 10.00 **Tvåspråkig högmässa:** Ingå kyrka. Sjöblom, Nygård.

Må 18.11:

GRANKULLA

Bidra med god jul till dem som har lite

Insamlingen av presentkort inför jul har börjat, till familjer, ensamma och äldre med dålig ekonomi. Skriv Diakoni/svenska församlingen på kuvertet och lämna in det före den 11.12 till vaktmästare, kansliet eller direkt till diakonin. Förfrågningar: Catherine Granlund: 050 439 3208, catherine.granlund@evl.fi

– kl. 13.00–15.00 **Einsteinklubb för skolbarn:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Må 18.11:

– kl. 15.30–17.30 **LottasMåndag:** Ungdomshuset. Välkommen in en stund. Ahlfors.

Ti 19.11:

– kl. 10.00–12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– kl. 10.00–14.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 20.11:

– kl. 13.00–16.30 **After school:** Församlingshemmet nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1–6. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– kl. 15.30–18.30 **Ungdomskväll:** Ungdomshuset. Ahlfors.

To 21.11:

– kl. 10.00–14.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– kl. 11.30–13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

– kl. 17.30 **Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Lö 23.11:

– kl. 12.00–15.00 **Hela familjens julpyssel:** Församlingshemmet nedre våning. Anmälingar: tel 050-501 1755/Noora.

Nylund, Sköld-Qvarnström.

Sö 24.11:

– kl. 10.00 **Högmässa:** Ingå kyrka. Olkinuora, Nygård.

Må 25.11:

– kl. 13.00–15.00 **Pysselklubb för skolbarn:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 26.11:

– kl. 10.00–12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– kl. 10.00–14.00 **Birgitta Lindells avskedsfest samt öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Vi firar vår diakonissa Birgitta Lindells avskedsfest fr.o.m. kl 12.

Matservering, musik, kaka och lotteri till förmån för Ukraina och Kyrkans utlandshjälp. Välkomna! Lindell, Kakko.

– kl. 14.00–16.00 **Stick- och virkcafé:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 27.11:

– kl. 13.00–16.30 **After school:** För-

samlingshemmet nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1–6. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– kl. 14.00–16.00 **Missionssyfoereningen:** Prästgården. Björklöf.

– kl. 15.30–18.30 **Ungdomskväll:** Ungdomshuset. Ahlfors.

– kl. 17.00–19.00 **Familjekväll:** Församlingshemmet, nedre vän. Öppet vardagsrum för familjer med barn i alla åldrar. Lek, pyssel, fri samvaro och kvällsmål. Nylund, Sköld-Qvarnström.

To 28.11:

– kl. 10.00–14.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– kl. 11.30–13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

– kl. 17.30 **Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Sö 17.11 Uppbrottets söndag

– kl. 10 **Högmässa:** i Pojo kyrka.

– kl. 12 **Högmässa:** i Karis kyrka.

– kl. 18 **Liedkonsert:** i Karis kyrka. Gratis inträde, programblad 10€.

On 20.11 kl. 8.30 Stillhetens bön: i Pojo församlingshem.

Sö 24.11 Domsöndagen

–kl. 10 **Gudstjänst:** i Pojo kyrka.

–kl. 12 **Högmässa:** i Karis kyrka.

–kl. 16 **Högmässa:** i Svartå kyrka.

To 28.11 kl. 19.30 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Se församlingens alla evenemang på www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Sö 17.11 kl. 13.00 Högmässa: i Virkby kyrka. Kyrkkaffe. Obs! Ingen kyrktaxi.

Sö 24.11 kl. 18.00 kvällsmässa: i Virkby kyrka. En mässa med enklare liturgi och mer musik. Kvällste.

TUSBY

November 16, Utfärd till Helsingfors: I år reser vi till Helsingfors. Där har vi tid att promenera, dricka kaffe och gå på konserten ”Sea Symphony” med Damkören Lyran i Mikael Agricola kyrka. Avgång

klockan 15.00 från församlingscentrum, Rykmentintie 34, Tusby. Anmälningar senast 14.11 till Aaro Rytkönen tel. 0407267800 eller Aaro.rytkonen@evl.fi
December 6 klockan 15.00, Det vackraste julsångerna: i Solbacken med Klemtskog kyrkosångare

DOMPROSTERIET

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 17.11 kl. 12.15 Högmässa: i Domkyrkan, Jakobsson, Lindgård, Hätönen, Denice Sjöströms gudstjänstgrupp:

Sö 24.11 kl. 10 Gudstjänst: i Kullo bykyrka, Smeds, Hätönen

Sö 24.11 kl. 12.15 Högmässa: i Domkyrkan, Apostolidou, Smeds, Söderström. Ingolf Lindéns gudstjänstgrupp

Sö 24.11 kl. 16 International Sunday: Festsalen, Lundag.5

MUSIK

Lö 16.11 kl. 16 Bliv hos oss – välgörenhetskonsert i Domkyrkan med biskop Bo-Göran Åstrand: Medverkande: Schola Borgoensis, sång, Teppo Salakka saxofon och kontra altklarinet. Andakt biskop Bo-Göran Åstrand. Kollekt för Kyrkans diakonifond.

On 20.11 kl. 19 Konsert i Borgå domkyrka: Misa Criolla, dir. Eiric-Olof Söderström, Vokalensemblen Luminatum, dir. Sakari Ylivuori, Fritt inträde, program 15 € /10 €.

Fr 22.11 kl. 19. Konsert i Domkyrkan: oratorium Klot av liv, uruppförandet av tonsättare Carita Holmström. Svenska Oratoriekören. Martina Roos, berättare. Robin Turunen, baryton Granhultskören. Martina Brunell, körinstudering. Oratoriekören i Helsingfors, Håkan Wikman, körinstudering. Wegelius Sinfonietta, Ruut Kiiski, kapellmästare. Fritt inträde. Programblad 20 €.

Sö 24.11 kl. 19 Konserten ” Tillhörighet”: i Domkyrkan, Damkören Lux Aurea från Sibbo dirigent Martin Segerstråle med recitation av Alma Pöysti.

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

Sö 17.11 kl. 10: Emsalö kapell, Lindgård, Hätönen

On 20.11 kl. 18: Söderveckoski, Hemgården, Smeds, Stenberg, Tollander. Lotteri, försäljning, kaffe

Fr 29.11 kl. 18.30: S:t Olofs kapell, Pellinge, Apostolidou, Hätönen

GRUPPER

Må 18.11 & 25.11 kl. 10 Motion och Pro-menad: för missionen, träff vid gångbrons östra sida.

Ti 19.11 & 26.11 kl. 12 Andakt och lunch för pensionärer och arbetsökande: i festsal, Lundag. 5

On 20.11 kl. 12.30 Mariakretsen: i mötesrum 1, Lundagatan 5

On 27.11 kl. 18 Samtalsserien: i Domkyrkan, Nattens drömmar – Det bortglömda språket

To 28.11 kl. 14.30 Kråkökretsen: Sjötorp, Kråkö

To 28.11 kl. 17 Missions- och bibelkväll: Tema: Mission förr och nu. Kertsin och Erik berättar också om sitt besök i Tanzania.

BARN OCH FAMILJ

To 21.11 & 28.11 kl. 9–11:45 Familjeträff: i Domprostgården, för barn tillsammans med någon vuxen, lek, sång & samvaro.

Ti 26.11 kl. 13–18.30 Lilla julstigen: i Borgå domkyrka. Vi får se och höra om den första julens händelser med Anita Strömfors och Brenda Serralde. Anmäl er till anita.stromfors@evl.fi via e-post under tiden 4–22.11 genom att skriva hur många ni är som kommer samt önskemål på ungefär vilket klockslag ni vill komma

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 17.11 kl. 12 Radierad högmässa: Sibbo kyrka. Sänds i Yle Vega kl. 13.

Sö 17.11 kl. 13.15 Missionslunch: Kyrkoby församlingshem. Britt-Helen Lindman från FMS berättar om Miljöbanken som är ett av församlingens stödbjekt.

On 20.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 20.11 kl. 12 Åttaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem. Lunch för daglediga.

On 20.11 kl. 18 Bibelsamtalsgrupp: Kyrkoby församlingshem. Med Helena Rönnberg.

To 21.11 kl. 13.15 Andakt med nattvard:

Dagcentralen i Nickby. Med Katja Korpi.
Lö 23.11 kl. 18 Församlingskväll: Kyrkoby församlingshem.

Sö 24.11 kl. 10 Mässa: Söderkulla kyrka.

Sö 24.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka. Kyrkokören medverkar.

Sö 24.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka. Kort babykyrka med rörelser, musik och sång. I samband med babykyrkan kan man ta hem sin dopfågel.

Må 25.11 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Församlingshemmet.

Ti 26.11 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Stefansson 050 5233 918.

Ti 26.11 kl. 18 Missionsauktion: Bykyrkan Tabor i Box. Guy Strömberg mäklare, Milja Westerlund andakt.

On 27.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Andakt med nattvard.

On 27.11 kl. 13 Äldre i Söderkulla: Servicehuset Linda. Med Katja Korpi.

Ti 3.12 kl. 8–16.30 Adventsutfärd till Hyvinge: Besök bl.a i Hyvinge kyrka, Järnvägmuseet och Havis ljusfabrik.

Busstransport kl. 8.00 Söderkulla, 8.20 Församlingshemmet i Kyrkoby, 8.45 Norra Paipis. Pris 50 €, betalas i bussen. Anmälan vid åttaeuroslunchen 20.11 eller senast 27.11 till pastorsexpeditionen må, ti och tor kl. 09–12 tfn 09 239 1005.

Hurdan advent vill du ha?

Ta dig tid för en adventskonsert i stället för att skena i köpcentrum, råder Katarina Gäddnäs.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

MARIEHAMN Allhelgona ligger bakom oss, affärerna är fyllda med julpynt.

– För mig börjar känslan av jul redan vid allhelgona, när det är mörkt och jag tänder ljus där hemma. Allhelgona är innerligt, men ljuset är ändå lite dämpat. Sedan kommer domsöndagen – som hör till mina favoritsöndagar – med sin tyngd, och vi jobbar oss mot jublet på första advent, säger Katarina Gäddnäs, församlingsspastor i Mariehamn och sjukhuspräst.

Hon försöker tillämpa lite adventsfasta och inte hänga upp allt julpynt redan vid första advent.

– Jag kommer i stämning med att lyssna till adventsmusik – det finns så mycket fin musik. Jag tror att vi alla har minnen av hur vi först började öva på julkonserter i barndomen, eller på julfestprogram i skolan. Jag minns känslan när det började finnas mandariner i butiken, och hur vi från första advent ibland fick tända ljus och ha dunkelt i klassen. Det kan vara småsaker, dofter och ljud, som bygger känslan.

Många vuxna börjar inför advent kän-

na även lätt julångest. Hur ska man hinna med allt, orka med allt – och ha råd med allt?

– Den funktion tron har i mitt liv är att övertyga mig om att det blir jul även om jag inte hinner och orkar med allt. Hur tar man emot ett nyfött barn? Inte är det ju med skrålade högtalarmusik. Det är något heligt med det nyfödda barnet. Barnet ska behandlas varsamt: varmt och mjukt och nåderikt.

Men det kräver något av oss. Vi måste verkligen bestämma oss.

– Som ensamstående fyrabarnsmamma som jobbar på julen har jag tvingats fundera mycket på vad julen är för oss, vad som är viktigt och vad som inte är viktigt. Hur kan jag få mer av det fina och mindre av det andra?

Katarinas tips:

Sätt dig ner och fundera på hurudan jul och advent du vill ha i ditt hushåll.

– Ta dig tid för en adventskonsert i stället för att skena i köpcentrum. Församlingen har en massa fint program, och vi ordnar också en kväll då man samlas

Julmartyrerna måste tystas med öm hand – också den du har inom dig själv, säger Katarina Gäddnäs. FOTO: TINCA BJÖRKE

och binder kransar tillsammans.

Hon tänker att vi måste släppa taget om Astrid Lindgren-julen. I bondesamhället var det ett kollektiv som stöpte ljus och stoppade korvar.

– Vi har alla olika julförväntningar och erfarenheter. I våra minnen radas alla jular ovanpå varandra, och ekot av de gångna jularna påverkar oss.

Att Gud föddes till jorden och blev människa har blivit allt viktigare för henne.

– Gud blev människa och vi ska bli mänskliga. Vårt problem är att vi vill va-

»Vi måste släppa taget om Astrid Lindgren-julen.«

ra allsmäktiga och ha kontroll, men det är vår uppgift att bli mer människor. Julen blir som den blir. Julmartyrerna måste tystas med öm hand.

Hennes egen jul blev rimlig efter en kollaps, då hon förstod att hon hade helt orimliga förväntningar på julen. Antingen måste hon ge upp dem eller så måste hon hata julen.

– Och jag älskar ju julen egentligen. Jag älskar det mörka och lite inåtvända med vår nordiska jul.

Så släck lampan, var närvarande för varandra. Många av oss – också neurodivergenta barn – blir bara stressade av att slita upp papper vid ett julklappsberg.

– Och kom ihåg att julen inte är slut anandag jul. Då ska du köpa nya hyacinter i stället för att tänka på vårblommor.